

Barbara Konarska-Pabiniak

Materiały źródłowe do dziejów Teatru Płockiego 1842-1928

Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego 4, 261-299

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BARBARA KONARSKA - PABINIAK

MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE
DO DZIEJÓW TEATRU PŁOCKIEGO
1842—1928

Zaprezentowane w układzie chronologicznym materiały źródłowe dotyczą dawnego teatru płockiego istniejącego w latach 1812—1939. Wszystkie pochodzą z Archiwum Wojewódzkiego oraz Ksiąg Hipotecznych Biura Notarialnego w Płocku. Są wśród nich dokumenty odnoszące się do budynku, jego remontu, dzierżawy, podania antreprenierów kierowane do władz miejskich i gubernialnych z prośbą o zwolnienie z obowiązkowych opłat na rzecz kasy miejskiej. Materiały te obrazują warunki w jakich egzystowali aktorzy prowincjonalni, ich kłopoty finansowe, związane z tym upokorzenia wobec władz i publiczności. Władze miejskie, które bezpośrednio zarządzały budynkiem, miały z tego tytułu wiele problemów. Biedni aktorzy nie przysparzali dochodów, a okresowi dzierżawcy nie wywiązywali się z nałożonych na siebie obowiązków.

Wśród archiwaliów są też dokumenty mówiące o restrykcjach cenzuralnych. Repertuar podlegał bowiem ścisłej kontroli ze strony władz gubernialnych.

Całość jest uzupełnieniem opublikowanych wcześniej przez autorkę w «Pamiętniku Teatralnym» — 1977, z. 4, archiwaliów dotyczących teatru płockiego. Można więc uznać, że wszystkie ważniejsze materiały źródłowe dotyczące teatru, dziś dostępne, zostały już wydobyte z archiwum płockiego i ogłoszone.

W publikacji pisownia tekstów została zmodernizowana przy równoczesnym zachowaniu właściwości języka.

W przypisach zrezygnowano z podawania szczegółowych informacji o aktorach i ich występach w Płocku, gdyż można je znaleźć w *Słowniku Biograficznym Teatru Polskiego*. Ponadto opracowane zostały przez autorkę: *Repertuar teatru w Płocku 1808—1939* (wydany w J.S PAN. Warszawa 1982.) i monografia — *Teatr w dawnym Płocku* (złożony w wydawnictwie Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu).

S K R Ó T Y

- AMT — Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Płocku, zespół: Akta Miasta Płocka, volumen: Akta Miejskiego Teatru.
- ATN — Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Płocku, zespół: Akta Miasta Płocka, volumen: Akta dotyczące się utworzenia i polepszenia Teatru Narodowego, volumen: Akta dotyczące się Teatru Narodowego i jego potrzeb.
- AWT — Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Płocku, zespół: Akta Miasta Płocka, volumen: Akta bufetu teatralnego.
- KH — Księga Hipoteczna Biura Notarialnego w Płocku.
- Dz. pł. — «Dziennik Płocki».
- Echa płoc. i włoc. — «Echa Płockie i Włocławskie».
- Gł. pł. — «Głos Płocki».
- Kal. — «Kaliszanin».
- Pam. teatr. — «Pamiętnik Teatralny».
- Sc. pł. — «Scena Płocka».

1. HIPOLIT POPIOŁEK¹ DO PREZYDENTA

Włocławek, dnia 27 sierpnia 1842

Do
Wielmożnego Prezydenta
Miasta Obwodowego Włocławka

Odpowiadając na wezwanie Szanownego Urzędu Muncypalnego Miasta Włocławka, oświadczam: Iż nie podejmowałem się żadnej antrepryzy w mieście Płocku malowania dekoracji, gdyż takowe nie szło przez publiczną licytację ani też nie było o nie więcej współubiegaczy. Zawarłem tylko prostą umowę z Urzędem Muncypalnym Płockim na malowanie dekoracji za wynagrodzeniem, od każdej szczegółowo po złp 120 — nie zobowiązywałem się przecież wykonywać wszystkie koniecznie i na termin wyznaczony. Że zaś i tak zatrudniając się wystawieniem dekoracji w Płocku, a przeto nie mogąc być obecnym przy kompanii, zostałem narażony na znaczne straty — byłem więc zmuszony zawiesić zupełnie robotę około dekoracji i śpieszyć do Kutna, gdzie osobistość moja przy kompanii była niezbędnie potrzebna. A że wykończyłem zupełnie dwie dekoracje, to jest las i wolną okolicę z 12-tu kulisami, a nawet frontowej dekoracji mało bardzo do zupełnego wystawienia brakuje, przeto, oprócz wziętych złp 120 należy, mi się podług umowy za drugą już wykończoną dekorację. Nie wiem więc dla jakich przyczyn Urząd Muncypalny Miasta Gubernialnego Płocka wystąpił z wezwaniem o znaglenie mnie do przybycia tamże dla skończenia dekoracji. Kiedy w zawartej umowie ani terminu wystawienia onych nie oznaczyłem, ani też w razie niemożności dotrzymania umowy, żadnej odpowiedzialności na siebie nie przyjąłem, na takie bowiem warunki nie byłbym zawierał żadnej umowy. Nawet tenże sam Urząd Muncypalny Płocki wydał mi paszport zagraniczny, nie czyniąc żadnych z tego względu trudności. Na koniec nie zrzekam się wykończenia tej roboty, gdyż pamięć doznanych względów obowiązuje mnie, abym też wykończył. Ułatwiwszy więc, przynajmniej w części, moje interesa, najmilszym będzie dla mnie obowiązkiem uczynić zadosyć żądaniu Szanownego Urzędu Muncypalnego Miasta Gubernialnego Płocka

Z szacunkiem

ATN, sygn. 747, k. 52.

Hipolit Popiołek

2. HIPOLIT POPIOŁEK DO MAGISTRATU

Włocławek, dnia 28 listopada 1842

Do
Szanownego Magistratu
Miasta Powiatowego Włocławka

Na powtórne zawezwanie Szanownego Magistratu Miasta Gubernialnego Płocka raz jeszcze przypomnieć muszę, iż ani w umowie, ani w protokółę nie zobowiązywałem się do malowania koniecznie wszystkich dekoracji i na termin wyznaczony. Użycie zaś złp 120 nie tylko, iż nie stanowi żadnego dowodu zobowiązania się do uskutecznienia całej roboty około wszystkich dekoracji w teatrze płockim, ale owszem, wspiera moje usprawiedliwienie i przekonywa o umowie i że ile

wykończę dekoracji, tylekroć po złp 120 odebrać mam prawo — żem nie odebrał za drugą już wykończoną dekorację w imieniu (jeden wyraz nieczytelny) okoliczności śpieszenia się z wyjazdem do kompanii, gdzie interesa nagliły mnie być obecnym — wreszcie najsilniejszym dowodem, iż nie zobowiązywałem się malowania wszystkich dekoracji, jest wydanie mi przez Magistrat Miasta Gubernialnego Płocka paszportu zagranicznego, za którym mógłbym już dotychczas powrócić do Krakowa. A potem same wyrazy Wielmożnego Prezydenta Zaleszczyńskiego przy moim wyjeździe: „Panie Popiołek, czemu nie chcesz wykończyć wszystkich dekoracji, stracisz na tym, a my o to nie będziemy się gniewać, gdyż to będzie korzyścią Rządu” przekonują, iż Magistrat Miasta Gubernialnego Płocka nie widział słuszności w przytrzymaniu, mego paszportu i zmuszenia mnie na miejscu do wykonania roboty, o którą mnie dzisiaj zniają.

Kończąc niniejsze usprawiedliwienie — czuję obowiązek powtórnie oświadczyć, iż pamiętny względności Płocczan, z chęcią pośpieszę uczynić zadość żądaniu Magistratu Miasta Płocka. Lecz przykry stan finansów towarzystwa naszego w obecnej chwili oddalić mi się od takowego nie dozwala.

Z szacunkiem

Hipolit Popiołek

ATN, sygn. 747, k. 56.

3. ANDRZEJ MOSZYŃSKI: DO RZĄDU GUBERNIALNEGO

Płock, dnia 17/29 września 1843

Do

Wysokiego Rządu Gubernialnego Płockiego

Korzystając z najłaskawszego zezwolenia Jaśnie Wielmożnego Rzeczywistego Rady Stanu, Gubernatora tutejszej Guberni, pozostali w mieście Płocku artyści dramatyczni przedstawili w miejscowym teatrze reprezentację, w nadziei, iż dochodem z niej zebrany pokryć zdołają zaciągnięte długi, lecz nadzieja zawiedziona została, spektakl środowy 15/27 mb pokrył zaledwie wydatki teatralne, a tak, zamiast zysku, utraciliśmy ostatki naszych funduszów na czynione przygotowania w tak smutnym naszym stanie. W imieniu pozostałych artystów ośmielam się najpokorniej błagać Wysoki Rząd Gubernialny, iżby nas od opłaty teatralnej od danej ostatniej reprezentacji najłaskawiej uwolnić raczył — że do chodu nie było, nie tylko Magistrat, ale wielu Członków Rządu Gubernialnego, którzy raczyli być w teatrze, poświadczyć mogą

Najniższy sługa

Moszyński

AWT, sygn. 748, k. 262.

4. DYREKTOR GIMNAZJUM DO MAGISTRATU

Dyrektor Gimnazjum Gubernialnego

Płock, dnia 2/14 lutego 1844

N. 90

Do

Magistratu

Miasta Gubernialnego Płocka

Dnia dzisiejszego na froncie Gimnazjum, jak również w wewnętrznych korytarzach przed klasami, dostrzeżone zostało, iż z podpisem p. Nowińskiego⁸, dy-

rektora tutejszej trupy aktorów, przyklepiono ogłoszenie o tanim nabyciu od niego kostiumów na maskarady, gdyż zaś uczniom wzbronione jest jak najściślej uczęszczać na podobnego rodzaju zabawy, jak również na zasadzie rozporządzeń Władzy Szkolnej osoby dające powód uczniom do wykroczenia przeciw ustawie ulegają karze zlp 30, dyrektor więc Gimnazjum, uważając postępowanie WP Nowińskiego za przeciwne Ustawie szkolnej i dające powód do wykroczenia przeciw przepisom szkolnym, ma honor upraszać Magistrat, aby wezwał p. Nowińskiego o wytłumaczenie się, co mu dało powód do tego czynu, o polecenie, aby na przyszłość pod karą wyżej rzezoną nie ważył się w domu szkolnym czynić podobnych ogłoszeń, a tym bardziej wynajmować uczniom kostiumów, w razie bowiem wykrycia tego czy przez władzę szkolną, czy przez władzę policyjną, o której pomoc w tym względzie dyrektor uprasza, p. Nowiński podciągnięty będzie do surowej odpowiedzialności i za każdego ucznia, któremu da powód do wyżej rzeczowego wykroczenia, zapłaci kary policyjnej zlp 30.

B. Kiliński (lub Rulicki)

AWT, sygn. 748, k. 289.

5. MAGISTRAT DO DYREKTORA GIMNAZJUM

Magistrat Miasta Gubernialnego
Płocka

Płock, dnia 2/14 lutego 1844

Do

Wielmożnego Dyrektora Gimnazjum
w miejscu

Po otrzymaniu odezwy Wielmożnego Dyrektora z dnia dzisiejszego N. 90, Magistrat zawezwał na Biuro (1 wyraz nieczytelny) p. Nowińskiego, dyrektora kompanii aktorów tu w Płocku bawiącej, do tłumaczenia dlaczego w gmachu gimnazjalnym przyklepione zostały ogłoszenia o wynajęciu od niego kostiumów na zbliżające się maskarady potrzebnych — gdy wedle przepisów władzy szkolnej uczęszczenie na podobnego rodzaju zabawy uczniom jest wzbronione — wskutek czego, p. Nowiński oświadczył, że o umieszczeniu takowego ogłoszenia na Gimnazjum dotąd nie miał wiadomości i że to (jeden wyraz nieczytelny) z własnej chęci afiszera nastąpiło, zarazem zapewnił, iż uczniom Gimnazjum nie będzie udzielać kostiumów ani domin 6 części.

Wielmożny Dyrektor z dołączonego tu protokołu bliższe poweźmie przekonanie.

podpis nieczytelny

ATN, sygn. 748, k. 291.

6. MAGISTRAT W ŁOMŻY DO MAGISTRATU W PŁOCKU

Magistrat miasta powiatowego
w Łomży

Łomża, dnia 25 lipca/6 sierpnia 1844

Wskutek odezwy Magistratu Miasta Gubernialnego Płocka daty 1/13 lipca rb N. 4603 w dniu dzisiejszym wezwany został p. Nowiński, dyrektor teatru, a po doręczeniu mu kwitów na rs 18 objaśnione mu zostało, aby za dane repre-

1420

237

Do
Kanonowego Magistratu
Miasta Subemieńskiego
Plocka

W dniu 22 czerwca 1843 r.
Juliusz Pfeiffer Dyrektorik
Jeden uprósza o przywrócenie
dawania widowisk Prawni-
kiernych w Okręgu i Miasta
Plocka -

Cywilizacji w Kowalewcu na sędzi-
niuranie i sędziów, i posiadając dwa
wina sędziów i sędziów Dramatyczo-
nych obywateli, z których ma-
konie przybywają w Miasteczku
kieru, zamieszkałym z, między ka-
warzystwami i sędziów do Miasta
Plocka na Miasteczku i sędziów
kieru ad 1° Wzrostu obywateli
sędziów i sędziów, o sędziów, co-
widowiskiem i sędziów, sędziów
sędziów i sędziów Plocka i sędziów
sędziów i sędziów -

Wzrost

Juliusz Pfeiffer

Juliusz Pfeiffer

Podanie Juliusza Pfeiffera. Akta plockie, 1843 r.

zentacje w mieście Płocku do Kasy Ekonomicznej tegoż Płocka pozostałe rs 18 natychmiast starał się wnieść, na co, stawając, oświadczył:

Ponieważ z powodu nadzwyczajnych deszczów w tutejszym mieście dawać nie mogę reprezentacji, a stąd cierpię wraz z kompanią niedostatek, nie jestem zatem w możności przynależne ode mnie rs 18 wpłacić do Kasy Ekonomicznej miasta Płocka i o umożnienie tej kwoty podam prośbę do JW Gubernatora Cywilnego Guberni Płockiej, a spodziewam się, że moja prośba odbierze pożądany skutek. —

Na tym kończę moje oświadczenie i na dowód podpisuję.

Kajetan Nowiński

ATN, sygn. 748, k. 333.

7. GUBERNATOR DO MAGISTRATU

Rząd Gubernialny Płocki
Wydział: Wojenny
Sekcja: Administracyjna

Płock, dnia 30 stycznia/11 lutego 1845

Do Magistratu Miasta Płocka

Na afiszach od dzisiejszego przedstawienia scenicznego napisano:
„za pozwoleniem zwierzchności”⁵, Gdy p. Królikowski⁶ nie usprawiedliwił się z posiadanego konsensu jaki Popiołek posiada, za którym trupa jego w innym miejscu może odgrywać, przeto i pozwolenie żadne wydane mu nie było i być nie mogło — dlatego pominając — ten raz ostatni poleca Magistratowi, iżby ostrzegł p. Królikowskiego natychmiast, iż dalsze reprezentacje, bez wylegitymowania się z posiadanego konsensu, są wzbronione.

Rzeczywisty Radca Stanu
Gubernator Cywilny
Naczelnik Kancelarii

wz Drużyłowski
wz (podpis nieczytelny)

AWT, sygn. 748, k. 370.

8. KAROL KRÓLIKOWSKI DO PREZYDENTA

Płock, dnia 26 lutego/10 marca 1845

Do
Wielmożnego Prezydenta
Miasta Gubernialnego Płocka

Reskryptem Magistratu mając sobie zabronione przedstawienie reprezentacji scenicznych, gdy dla zbyt mocnych mrozów nie mogłem się wydalić, na utrzymanie tylu osób przez tak długi przeciąg czasu przymuszony byłem zaciągnąć dług, a nie mając teraz żadnego sposobu ratowania się ośmielam się upraszać Wielmożnego Prezydenta, aby przez wzgląd na nasze nieszczęśliwe położenie wy-

znaczył niedzielę, to jest na dzień 8 marca rb dozwolił nam przedstawić jedną reprezentację, gdyż zaś bawiący w tym mieście konnojeźdźcy⁷ dotąd ciągle zarobkowali z zupełnym zniszczeniem i na przyszłą niedzielę chcą także rozsprzedawać bilety na przedstawienia, co by było zupełną naszą zgubą. Jeśliby więc nastąpiło łaskawe zezwolenie Wielmożnego Prezydenta ośmieliłbym się upraszać, aby Ciż konnojeźdźcy byli o tymże zezwoleniu uwiadomieni, aby swoim rozsprzedaniem nie psuli naszej reprezentacji.

Oczekując łaskawej odpowiedzi
zostaje z największym uszanowaniem
Królikowski
artysta dramatyczny

AWT, syg. 748, k. 381.

9. FELIKS STOBIŃSKI⁸ DO MAGISTRATU

Kutno, dnia 11/23 kwietnia 1845

Do
Wielmożnego Burmistrza
miasta Kutna

Na skutek polecenia Szanownego Magistratu miasta Kutna z dnia 28 marca/6 kwietnia 1845 roku N. 577 opartego na poleceniu Magistratu Gubernialnego Płockiego daty 4/16 marca br. N. 1513 mam zaszczyt złożyć następujące wyjaśnienie —

Wedle istniejących urzędzeń w przedmiocie pobierania opłat za każdą reprezentację teatralną przez artystów dramatycznych odbytą należność szczegółowo po rs 3 kop 60 zaraz po jej odbyciu wnoszona do Kasy być winna, jakoż wykonywając też rozporządzenia, przynależne ode mnie opłaty w właściwym czasie wnosiłem i nie z tego źródła Magistratowi miasta Gubernialnego Płocka dłużny nie jestem. Co zaś się tyczy należności z beneficjów⁸, ponieważ należność wprost od beneficjentów pobierana bywała, dyrektor teatru nie mógł wiedzieć i wchodzić w podobne wiadomości, skoro zaraz przez Magistrat nie był o należności wzywany. Wprawdzie przypadać ma należność z benefisu, lecz od Skomorowskiego, artysty dramatycznego, w kwocie złp 48, zaś z benefisu Brelewskiego należność przez JW Gubernatora umożona być ma, stąd zatem wypływa, że nie o rs 18, ale o złp 48 Magistrat Gubernialny Płocki u beneficjanta Skomorowskiego upomnieć się winien, albowiem Skomorowski o rzeczywistej należności lepiej ode mnie jest przekonany. W reskrypcie swym Magistrat Gubernialny Płocki mylnie przywiódł zasadę, jakobym jako dyrektor za swych kolegów artystów dramatycznych, był w obowiązku płacenia tych długów. Artyści bowiem dramatyczni stanowią, czyli tworzą towarzystwo sceniczne, nie jestem więc ani ich panem, abym w duchu artykułu 1384 (jeden wyraz nieczytelny) odpowiadał za ich czyny, ani też żadnym poręczycielem Magistratowi Płockiemu za długi aktorów, iżbym takowe opłacał, zwłaszcza, że beneficjanci w mym towarzystwie już nie znajdują się, a Magistrat miasta Płocka, nie mając żadnej ode mnie deklaracji do podobnych opłat, nie ma i żadnego regresu do mnie. Dlatego upraszam, ażeby Szanowny Magistrat miasta Kutna niniejsze moje podanie raczył łaskawie przedstawić Magistratowi płockiemu, iżby mnie od wszelkiej opłaty uwolnił, gdyż tej, jako ode mnie nienależnej, w wypłacie opierać się będę o wyż-

sze władze, jak nawet obecnie do Prześwietnego Rządu Gubernialnego Płockiego czynię podanie Szanownego Magistratu

Z uszanowaniem
F. Stobiński

AWT, syg. 748, k. 402.

10. IGNACY SŁOWIKOWSKI¹⁰ DO GUBERNATORA

Płock, dnia 11/23 kwietnia 1846

Do
Jaśnie Wielmożnego
Rzeczywistego Radcy Stanu
Gubernatora Cywilnego Guberni Płockiej
i Kawalera Wielu Orderów

Podpisany w imieniu pozostałych członków z trupy p. Okońskiego, którzy korzystając z dobrodziejstwa Jaśnie Wielmożnego Gubernatora mieli zaszczyt przedstawić w dniu wczorajszym sztukę pod tytułem *Prawo angielskie* na korzyść, w jednej dziesiątej części, ubogich. Kiedy więc Szanowna Publiczność nie raczyła bytnością swoją zaszczycić, a tym samym i mały wpływ do kasy teatralnej nastąpił, gdzie zaledwie na opłacenie kosztów światła, muzyki, afiszów itp. wystarczyć może, przeto gdybyśmy byli obowiązani opłacić należność w kwocie rs 3 kop 60 do Kasy miejskiej, natenczas nie tylko nic by nam nie zostało, ale i ta część na Dom Przytułku, Starców i Kalek żaden prawie wpływ nie nastąpiłby. Przeto mam zaszczyt najpokorniej upraszać Jaśnie Wielmożnego Gubernatora, który raczył obecnością swoją zaszczycić, a tym samym jest przekonany o małym wpływie, aby łaskawie umorzyć zechciał opłatę do Kasy miejskiej rs 3 kop. 60 — co zaś do wpływu 1/10 części na ubogich, te z chęcią wniesiemy, jaki wypada z czystego dochodu po odtrąceniu kosztów —

Ufny w wspaniałomyślność
Jaśnie Wielmożnego Gubernatora
oczekuję pomyślnego skutku
najpokorniej

I. Słowikowski
artysta

AWT, syg. 748, k. 443.

11. RZĄD GUBERNIALNY DO MAGISTRATU

Płock, dnia 22 lipca/3 sierpnia 1847

Rząd Gubernialny Płocki
Wydział: Wojskowy
Sekcja: Policyjna

Do
Magistratu Miasta Płocka

Pan Kazimierz Domachowski¹¹, artysta dramatyczny, grając dnia 13/25 lipca rb benefis na własny dochód, tak mało miał widzów, iż z zebranego funduszu

przypadającego opłaty z teatru w kwocie rs 3 kop 60 przypadającej wpłacić nie jest w stanie. Rząd Gubernialny przeto idąc w pomoc temu artyście postanowił, aby opłata powyższa od niego wymaganą nie była, o czym Magistrat za wiadamia.

Zup Gubernatora Cywilnego
Radca Gubernialny (podpis nieczytelny)
Naczelnik Kancelarii wz (podpis nieczytelny)

AWT, syg. 748, k. 517.

12. PATRON TRYBUNAŁU DO MAGISTRATU

Płock, dnia 30 października/11 listopada 1847

Pan Chełchowski¹², dyrektor teatru tutejszego w niedzielę i we wtorek w tym tygodniu upłynione, za łożę na 6 osób N. 9 w tutejszym teatrze oznaczoną, pobrał opłatę na każdy raz po złp 25 w ogóle złp 50. Ceny te są mniej więcej przystępne dla osób chcących używać zabaw publicznych — są przeciwne jego osobistej deklaracji w afiszach ogłoszonej, którymi donosi, że opłaty zwykle praktykowane — pobierać będzie, a co najważniejsze są przeciwne udzielonemu konsensowi ze strony Rządu Gubernialnego Płockiego. Władza ta, dozwalając zabaw publicznych na tutejszej scenie przy pierwszym zgłoszeniu się p. Chełchowskiego w roku bieżącym do tutejszego miasta, dozwoliła Mu pobierania opłat zwyczajnych

- a) do łoży na osób 4 złp 12 gr 20
- b) do łoży na osób 6 złp 18, na ubogich złp 1
- c) na krzesło złp 3 gr 5

Przy powtórnym zaś ogłoszeniu się tegoż p. Chełchowskiego potwierdziła abonament, który tym się różni od cen zwyczajnych, że p. Chełchowski w obowiązku jest za tańszą opłatą bilety sprzedawać dla tych, którzy życzą miesięczną opłatę złożyć. Dobrodziejstwo to, zapewniając ciągłą konkurencję i stałszy dochód dla p. dyrektora teatru, nie może upoważniać tegoż, aby dla osób pozostałych przy dawnych stosunkach, miał ceny nadzwyczajne stanowić, ja nie mam pretensji do cen abonamentu, czyli do cen zniżonych, jednakże stosując się do cen zwyczajnych nie mogę zgodzić się na opłatę łoż na raz jeden po złp 25 wymaganych, które wbrew doniesienia afiszem obwieszzonego i wbrew konsensu rządowego są po prostu narzuconymi. Dla tych przyczyn upraszam, aby Szanowny Magistrat miasta Gubernialnego Płocka na zasadzie konsensu Rządu Gubernialnego Płockiego w aktach swych znajdującego się, zagnieć raczył p. Chełchowskiego do zwrotu nadebranych opłat złp 12 z dwóch reprezentacji wyżej wymienionych i dalszych w tym względzie nadużyć pod karą policyjną zabronił.

Z uszanowaniem
Adam Markowski
Patron Trybunału

AWT, syg. 748, k. 529.

13. ANDRZEJ T. CHEŁCHOWSKI DO MAGISTRATU

Płock, dnia 23 grudnia 1847

Do

Prześwietnego Magistratu
Miasta Gubernialnego Płocka

Na skutek podanej prośby z dnia 12 września rb Rząd Gubernialny Płocki obniżył opłatę od teatru, to jest od 12-stu reprezentacji miesięcznie wnoszonych po rs 10 kop 80, czyli o złp, niemniej upoważnił i zobowiązał przedsiębiorcę teatru do przedsięwzięcia reperacji za rs 15 z dochodów przez siebie wnosząc mającego się czynszu. Ponieważ u podpisanego przedsiębiorcy¹⁸ zebrał się już fundusz za 12 reprezentacji abonamentowych z miesiąca listopada rb złp 216, z których powołanym reskryptem był mocen podpisany złp 100 na reperację użyć i rachunkiem dowodami zaopatrzonym usprawiedliwić. Gdy przecież przy rozpoczęciu reperacji z instrukcji Wielmożnego Miklaszewskiego Asesora Budowniczego Gubernialnego, a mianowicie przy zaprowadzeniu belek nad środkowymi łóżami główny ciężar galerii jako w punkcie przechodnim utrzymujących, które zagrażały z niebezpieczeństwem, objawiła się potrzeba poruszenia środkowych łóż, a następnie urządzenie tychże w sposób dogodniejszy, na co fundusz przeznaczony złp 100 okazał się niedostateczny. Mam przeto zaszczyt przedstawić Szanownemu Magistratowi, aby raczył zaprosić do zajęcia Wielmożnego Asesora Budowniczego dla ocenienia reperacji w teatrze dotychczas poczynionych i poinformowania względem gwałtownie jeszcze potrzebnych. A następnie uprasza, aby poniesione koszty usprawiedliwione poświadczeniem z Urzędu przez tegoż Wielmożnego Budowniczego z opłat Kasie miejskiej nie przypadających, jak również w przyszłości wnieść się mających, stracić mi było wolno. Za nim więc okoliczność ta na drodze właściwej zyska upoważnienie upraszam Szanownego Magistratu, aby zagrożoną egzekucję o uiszczenie czynszu zaległego za teatr zawiesić raczył, gdyż fundusz ten jedynie posługuje podpisanemu do kontynuacji rozpoczętych robót.

A. T. Chełchowski

ATN, syg. 747, k. 190.

14. NACZELNIK WOJENNY DO PREZYDENTA

Wojenny Naczelnik
Płockiej Guberni

Płock, dnia 17 grudnia 1849

Do

Wielmożnego Prezydenta
Miasta Płocka

Trupa znajdujących się tu artystów dramatycznych kilkakrotnie już zamierzała przedstawić na tutejszym teatrze sztuki repertoarem nie objęte, a w dniu onegdajszym tutejszy topograf wydrukował afisze, chociaż nie było na nim położonego dozwolenia Biura mego i te z sztuką repertoarem nie objętą rozklejone zostały¹⁴. Dla zapobieżenia temu na przyszłość polecam Wielmożnemu Prezydentowi objawić dyrektorowi wspomnianej trupy, aby z każdą sztuką, jaka w teatrze miejscowym będzie miała być przedstawioną, przysyłał do mojego Biura dla jej rozpatrzenia, lub też przedstawił mi wykaz sztuk w ciągu tygodnia lub miesiąca przedstawić się winnych, a topografowi Pauli polecił, iżby ten

pod żadnym względem afiszy bez położonego na nich dozwolenia Biura mego drukować nie ważył się.

Generał Major (podpis nieczytelny)

Urzędnik Sekretarz Kolegialny (podpis nieczytelny)

AWT, syg. 748, k. 643.

15. GUBERNATOR DO PREZYDENTA

Gubernator Cywilny Płocki

Płock, dnia 12/24 maja 1850

N. 35, 135

Do

Wielmożnego Prezydenta

Miasta Płocka

Z ukończeniem się kursu zimowego widowisk teatralnych abonowanych pod kierunkiem dyrekcji obecnie, zanim dalsza w tej mierze nastąpi decyzja, teatr tutejszy wraca pod opiekę Magistratu¹⁵. Polecam zatem Wielmożnemu Prezydentowi, ażeby od osób żądających dawać przedstawienia sceniczne, po przekonaniu się o ich kwalifikacji i wyjednaniu na to pozwolenia Rządu Gubernialnego zwykłą koleją, obok pobierania zwyczajnej opłaty, ściągał nadto po złp piętnaście od każdej reprezentacji tytułem pokrycia kosztów na reperację, ulepszenie i przyozdobienie teatru oraz pomnożenie dekoracji wyłożonych i takowe oddzielnie w Kasie miejskiej perceptować kazał. Zastrzegam oraz najmocniej[?], ażeby żadna zaległość dopuszczoną nie była. Ponieważ zaś, doświadczenie przekonało, publiczność tutejszą, tym bardziej w porze letniej i po tak długim istnieniu teatru, niechętnie i nielicznie uczęszcza na widowiska, a pozostający tu jeszcze aktorowie jedynie przez narzucenie się z biletami pod pretekstem benefisów itp. pobyt swój dalej starają się przedłużyć — polecam przeto Wielmożnemu Prezydentowi, ażeby oświadczył protokolarnie znajdującej się tu trupie, iż wszelkie chodzenie po domach z biletami zabrania się. Grający zaś powinni poprzestać na tym, co interes sztuki i dobrowolna chęć widzów dla nich przyniesie. Ażeby podobne chodzenie z benefisami nie miało miejsca sam Wielmożny Prezydent i przez podwładnych swoich pod odpowiedzialnością dopilnuje.

(podpis nieczytelny)

Naczelnik Kancelarii Baranowski

AWT, sygn. 748, k. 665.

16. MAGISTRAT W SPRAWIE SCHMOLA¹⁶

Działo się w Biurze Magistratu

Miasta Gubernialnego Płocka

Płock, dnia 18/30 czerwca 1850

Z publiczności tutejszej niektórzy uzalają się na trupe, czyli członków niektórych pozostałych z trupy Lasockiego, że Ci będąc w potrzebie mieli dać reprezentację i ogłosili afiszami pod tytułem *Grymasy młodej żony*, którą to sztukę mieli odegrać w dniu 26 mb, a dotąd tego nie wykonali, przeto publiczność na zawód wystawiona, a nawet na stratę, bo niektórzy zakupili biltey, a dotąd nie mają sobie zwróconej kwoty.

Magistrat pragnąc dojść tego przyczyny zawezwał p. Schmola, artystę dramatycznego z tej trupy, do objaśnienia, który stanąwszy zadyktował jak następuje —

Pozostałem ja, Taraszkiewicz, panna Okońska i Zubelewicz z trupy Lasockiego i mieliśmy przedstawić w dniu 26 mb sztukę w teatrze tutejszym pod tytułem *Grymasy młodej żony* i w tym celu za zezwoleniem władzy ogłosiliśmy już sztukę afiszami i na fundamencie tym już ja od kilku oficerów i innych osób za rozsprzedane bilety pobrałem pieniądze, gdy tymczasem w nocy z poniedziałku na wtorek, czyli dnia 24—25 mb, potajemnie wyjechały (?) wymienione osoby do Łowicza, z powodu tego wymieniona sztuka grana być nie mogła, przez to nie tylko, że publiczność doznała zawodu, ale mnie wystawili na szykanę, bo zmuszony byłem niektórym osobom pieniądze pobrane za rozsprzedane bilety zwrócić, a tak nie ja stałem się winny i nie zrobiłem zawodu publiczności, lecz Taraszkiewicz, panna Okońska i Zubelewicz, które to moje zeznanie jako rzeczne podpisuję przy złożeniu afisza i biletu takowy jest dowodem, że przez Taraszkiewicza podpisany.

T[eodor] Schmol

AWT, syg. 748, k. 707.

17. KAJETAN NOWIŃSKI DO MAGISTRATU

Płock, dnia 14 stycznia 1851

Do
Prześwietnego Magistratu
Miasta Gubernialnego Płocka

Składam najpokorniejszą prośbę Prześwietnemu Magistratowi, aby Pani Kryńskiej, aktorce dramatycznej, zobowiązanej do odegrania czwartkowego widowiska, na które od dawna rolę przyjęła, prób trzy odbyła i na które loże i krzesła wzięte po części zostały, aby publiczność zawodu nie miała. Prześwietny Magistrat mocą swej powagi odegranie przeznaczył jej roli nakazał i niesforną artystkę do posłuszeństwa przynaglił —

Najzobowiązany sługa
K. Nowiński

AWT, syg. 748, k. 825.

18. INSPEKTOR POLICJI DO PREZYDENTA

Inspektor Policji
Miasta Gubernialnego Płocka

Płock, dnia 11/23 lutego 1851

Do
Wielmożnego Prezydenta
Miasta Gubernialnego Płocka

W dniu wczorajszym w czasie maskarady w teatrze tutejszym było zajście Wielmożny Hintz z Krajewskim, aktorem z trupy Nowińskiego, którego Hintz uderzył, czyli rzucił o ziemię itp. Nowiński, dyrektor teatru, uderzył w twarz dozorcę policyjnego Fronczkowskiego na służbie będącego, a młody Nowiński groził mu pięścią, pytany z jakiego to powodu nastąpiło nie jest mi wiadomo, lecz sam Fronczkowski dokładniej raportem wyjaśni.

AWT, syg. 748, k. 839.

Za pozwoleniem Zwierzchności

Dzisiaj we ~~Warszawie~~ ^{Warszawie} to jest dnia 26 Czerwca 1850 roku

POZOSTALI ARTYSCI DRAMATYCZNI
BĘDĄ MIELI ZASZCZYT PRZEDSTAWIĆ
NA PODRÓŻ OSTATNI SPEKTAKL,

który to składać się będzie z wyborowych sztuk, jako to:

Komedya w jednym Akcie z francuzkiego tlomaczoną przez L. A.
Dmusczewskiego, pod tytułem:

Grymasy Młodej Zony.

O S O B Y:

Pulkownik

Emilie jego żona

Wojownik Bojowski starszy Tumanowski Pulkownik

Malgorzata jego żona

w Rolli Wojciecha, jakoteż Malgorzaty, wystąpią Szanowni Amatorowie.

Pan Schmoll

Panna Okońska

Pan Taraszkiewicz

W antrakcie Panna Zubcewicz z P. Taraszkiewicz odtańczą nowy
taniec z Baletu HRABINI i WIESNIACZKA,
poczem nastąpi ulubiona Komedyo-Opera, pod tytułem:

JNDIANA CHARLEMAGNE.

O S O B A:

Judbas

Charlemagne

Panna Zubcewicz

Pan Taraszkiewicz

Na zakończenie P. Schmoll odśpiewa Aryę z Opery Lucya z Lamermoru

*Na ten ostatni raz sprzedamy się, i Szanowna Publiczność licząc sięmodziwsem zaszczyć nas rządy, a my za swej
strony dołożymy wszelkich starań, aby ten wieczór przyjemnie spędzić.*

Cena Miejsce Zwyczajne. Biletów do Łóż i Krzesel każdego czasu dostęć można w Gukierni P. Zół-
nowskiego, o godzinie zaś 6tej w dzień spektaklu w Kasie Teatralnej. Początek o godzinie w pół do 8.

Afisz zapowiedzianego przedstawienia. Akta płockie, 1850 r.

19. RZĄD GUBERNIALNY DO MAGISTRATU

Rząd Gubernialny Płocki

Płock, dnia 25 maja/6 czerwca 1851

Do
Magistratu Miasta Płocka

Wydaną pod jednym Kasie Ekonomicznej miasta Płocka autoryzacją do wypłacenia p. Kajetanowi Nowińskiemu kwoty rs 41 za dostarczoną przez niego dekorację do miejscowego Teatru, przesyła załączenie Magistratowi dla doręczenia Kasie i dopilnowania skutku.

wce Gubernatora Cywilnego radca Gubernialny
Radca Kolegialny (podpis nieczytelny)
Naczelnik Kancelarii Radca Honorowy
(podpis nieczytelny)

ATN, syg. 747, k. 262.

20. OGŁOSZENIE MAGISTRATU

Magistrat Miasta Gubernialnego Płocka Płock, dnia 19 czerwca/1 lipca 1864

Obwieszczenie do Bębna i Bożnicy

Ponieważ w teatrze miejscowym artyści dramatyczni jeszcze w miesiącu bieżącym zamierzali udzielać przedstawienia i takowe kontynuować, zatem do wyznaczenia pretendenta do zadzierżawienia bufetu przy teatrze Magistrat zawiadamia interesowne osoby, że w terminie dnia 1/13 lipca rb. o godzinie 2 w południe w Biurze tutejszym odbywać się będzie głośna licytacja na wydzierżawienie pomienionego bufetu¹⁷ na czas od dnia 1/13 lipca rb do dnia tegoż 1865 roku, czyli na rok jeden — licytacja rozpoczynać się będzie od kwoty nr 1 złp 37 1/2 w latach przed rokiem 1861 od każdej jakiego bądź reprezentacji koncertu lub widowiska w teatrze okazujących się uiszczonych. Każdy zaś przystępujący do licytacji obowiązany będzie złożyć na vadium jw nr 10.

O innych warunkach każdego czasu w Biurze Magistratu w godzinach biurowych poinformować się można.

ABT, syg. 751, k. 104.

21. OŚWIADCZENIE RZĄDU GUBERNIALNEGO¹⁸

Rząd Gubernialny Płocki

Płock, dnia 16 III 1867 N 1659

Do
Magistratu miasta Płocka

Oświadczenie

Na podstawie kontraktu zawartego 27/8 X/XI 1864 roku Magistrat miasta Płocka, działający w imieniu Rady Miejskiej oddał w 12-letnią dzierżawę mieszkańcowi miasta Płocka Józefowi Gosiewskiemu budynek teatralny wraz ze wszystkimi przynależnościami pod warunkiem, że dzierżawca Gosiewski dokona prze-

budowy i remontów wskazanych przez wyznaczoną do przekazywania budynku komisję, zainstaluje potrzebną ilość piecy do ogrzewania teatru i jednocześnie z chwilą przejęcia budynku wnieść kaucję w wysokości 300 rb sr. Gosiewski zobowiązany został także do utrzymywania na swój rachunek trupę teatralną możliwie najlepszą spośród prowincjonalnych w ciągu 6 zimowych miesięcy tzn. w sezonie od IX—III.

Ponadto został zobowiązany do ubezpieczenia na swój rachunek całej ruchomej własności teatralnej, na którą składa się biblioteka, kostiumy, dekoracje, meble i inne przedmioty. Winien także wносить regularnie w każdym roku 100 rb do Kasy miejskiej w celu zgromadzenia funduszu teatralnego, oraz następne 100 rb, które miał do użycia na pokrycie wydatków związanych z remontem teatru. Zobowiązany był także płacić wszystkie podatki państwowe i miejskie, wpłacać na konto zakładów dobroczynnych płockich od każdego sprzedanego biletu po 2,5 kop. sr. W celu dokładnej kontroli wypełniania warunków kontraktu, przeprowadzanych remontów i zmian powołano specjalny Komitet pod przewodnictwem Komendanta Płockiego Generał Major Późniaka. Dzierżawca Gosiewski w zamian przyjętych zobowiązań otrzymał, oprócz zysków z teatru, prawo wykorzystania dochodów z dzierżawy piwnic znajdujących się pod teatrem i z bufetu teatralnego co rocznie wynosiło ok. 400 rb.

Z protokółów, które otrzymał Zarząd Gubernialny wynika, że:

- 1) Magistrat miasta Płocka raportem z dnia 4/16 III 1866 N 12163 doniósł, że dzierżawca Gosiewski nie wpłacił sumy, która wynikała z kontraktu, w zabezpieczeniu którego aresztowany został dochód z wynajmu piwnic. Gosiewski nie zapłacił zastawu 300 rb i nie wykonał zobowiązania odremontowania i przerobienia teatru.
- 2) Rada Opiekuńcza Dobroczynnych Zakładów Płockiej Guberni pismem z dnia 17/29 XI 1865 N 772 doniosła, że dzierżawca nie wpłaca otrzymywanych ze sprzedaży biletów 2,5 kop. sr.
- 3) Naczelnik płockiego powiatu pismem z dnia 2/16 VI 1866 N 11029 doniósł, że należny czynsz za plac teatralny nie jest opłacany.
- 4) Komitet Nadzoru nad Teatrem pismem z dnia 22/4 XI/XII 1866 N 1916 poinformował, że Gosiewski jest winien Kasie miejskiej 238 rb sr 78,5 kop. oraz nie opłacił składki ubezpieczeniowej w wysokości 36 rb 91 kop.

Remonty dokonane przez niego na sumę 1068 rb 88,5 kop żadnymi dokumentami nie są potwierdzone, przeciwnie — Architekt Gubernialny zaproszony przez Komitet, po obejrzeniu prac, ocenił je na 860 rb 75 kop. W tej kwocie mieści się już uwzględniony przez Gosiewskiego wydatek na żyrandol — 200 rb i dekoracje — 117 rb. W/w przedmioty, które należą do sceny nie mogą być zaliczone do remontu i przebudowy budynku, wynikających z kontraktu. Ponadto Gosiewski otrzymał ulgę z dzierżawy za okres 2 lat w wysokości 200 rb, a więc jego wydatki na remont nie mogą przewyższać 300 br.

Oprócz tego wg świadectwa Gubernialnego Architekta dowodzi się, że wykonane roboty przeprowadzone są niedokładnie, niedostatecznie i bez przemyślenia w wyniku czego teatr jest nie ogrzewany. W dachu są przecieki, od których psują się ściany. W budynku jest brud, woda zebrana w piwnicach zgniła i oprócz wilgoci szkodliwej dla budynku, powietrze jest stęchłe i niezdrowe.

Schody na galerię są w opłakanym stanie i grożą niebezpieczeństwem. Komitet Teatralny uważa, że dzierżawca Gosiewski, nie mając własnych środków, nie może urządzić teatru tak, aby teatr odpowiadał swemu przeznaczeniu.

Budynek utrzymywany do tej pory niedużymi reperacjami, wymaga remontu kapitalnego i aby doprowadzić go do stanu dostatecznego, potrzeba przynajmniej 5 tys. rb. Ta suma, na którą można wziąć pożyczkę z ratałnymi spłatami w odpowiednich terminach, mogłaby być uzupełniona z dochodów teatru.

Biorąc pod uwagę w/w niedociągnięcia, jak również i to, że Gosiewski w sezonie od 1 IX 1866 nie utrzymuje aktorów i w wyniku tego nie odbywają się przedstawienia oraz, że ruchomość teatralna jest nieubezpieczona zgodnie z kontraktem, Naczelnik Guberni po bliższym zapoznaniu się z tym oraz po zapoznaniu się, jak są wykonywane inne warunki umowy, uznał za słuszne wyznaczyć specjalną komisję pod przewodnictwem Kolegialnego Rady Sołncewa, Architekta Gubernialnego, Prezydenta miasta Płocka i Urzędnika Rengartena i zarządzeniem z dnia 2/14 XII 1866 za N 52202/9412 polecił Komisji: dokładnie sprawdzić wszystkie rachunki i księgi teatralnej władności, wyjaśnić w jakim stanie się znajdują, jak są utrzymywane, doprowadzić do stanu używalności w/w, dokładnie obejrzeć budynek teatralny, opisać terażniejszy stan, wykazać na ile i w czym polepszyła się lub pogorszyła przez okres dzierżawy Gosiewskiego, obejrzeć i wyjaśnić jakich dokonano remontów, dokonać wyceny tych prac. Wyznaczona Komisja w raporcie z dnia 31 XII N 12 wyjaśniła:

- A) § 5 kontraktu litera b) mówi, że dzierżawca Gosiewski zobowiązany jest utrzymywać trupę artystów i dawać przedstawienia codziennie od 1 IX — 1 III.

Ten punkt jest nie wykonany i w ciągu tegorocznego sezonu zimowego przedstawienia w teatrze nie odbywają się. § 9 mówi, że dzierżawca Gosiewski zobowiązany jest utrzymywać budynek teatralny i dekorację w najlepszym stanie. Ta powinność jest nie wykonana, ponieważ cały budynek utrzymany jest wyjątkowo niedbale i w bałaganie o czym dokładnie będzie powiedziane niżej. Dekoracje w większości są brudne i w bardzo złym stanie, tak, że nie mogą być wykorzystane bez dużych poprawek nawet dla bardzo niewymagającej publiczności. Na widocznym miejscu sceny (na rampie) jest nałożona brudna łata, która bardzo ruźca się w oczy swoimi nieodpowiednimi kolorami.

§ 5 lit. f) mówi, że najemca zobowiązał się ubezpieczyć w ciągu 1-go roku całą ruchomość i opłacać procenty z tego wynikające do Dyrekcji ubezpieczeń, nie zważając na to, że kontrakt był podpisany 27 X/8 XI 1864 roku i że od tej chwili minęły dwa lata, ruchomość do dnia dzisiejszego jest nieubezpieczona.

- B) § 5 lit. c) — dzierżawca Gosiewski zobowiązał się opłacać wszystkie podatki i składki na bieżąco, które będą do uiszczenia z teatralnego budynku.

W/g § 11 kontraktu dzierżawca powinien zaraz po otrzymaniu pod swój zarząd budynku teatralnego wnieść jako zastaw do kasy miejskiej 300 rb sr.

W § 10 kontraktu dzierżawca Gosiewski zobowiązał się wnosć rocznie 100 rb do Kasy miejskiej w dwóch terminach po 50 rb srebrem za każdym razem, a mianowicie 15 IX i 15 III. Natomiast z listy przedstawionej przez płocki Magistrat z dnia 17/29 XI 1866 roku widać, że:

- 1) należności 100 rb sr Gosiewski nie wniósł i do 15 III 1867 roku jest winien 250 rb.
- 2) składka ubezpieczeniowa za 1864/1865 rok nie jest przez niego opłacona i zadłużenie wynosi 38 rb 91 kop, nie licząc jeszcze nieokreślonej składki ubezpieczeniowej za 1866 rok.
- 3) czynsz zapłacony jest w wysokości 1 rb 80 kop.

Wszystko to razem składa się na sumę 288 rb 71,5 kop.

Z kolei jemu, jako najemcy, Kasa miejska ze swej strony powinna zapłacić za bezpłatne przedstawienie 80 rb 27,5 kop, a więc cały dług leżący na najemcy wynosi 208 rb 54 kop. Dla pokrycia tego długu Magistrat areztował dochód otrzymywany przez najemcę od kupca Szmelcera za wynajmowane przez tego ostatniego piwnice w teatrze dochód z oddawanego w dzierżawę znajdującego się przy teatrze osobnego budynku na kwotę w ilości 50 rb, którą powinien był zapłacić najemca, dochód z przedstawienia trupy aktor-batycznej Rappo, która dawała występy w teatrze. Suma ogólna zatrzymanych przez Magistrat pieniędzy wynosi 372 rb 42 kop. Ponieważ najemca Gosiewski jest winien 208 rb 54 kop, to z zatrzymanych przez Magistrat pieniędzy zostaje 163 rb 88 kop. Suma ta jest zatrzymana jednak przez Magistrat i nie jest oddana najemcy na tej podstawie, że tamten wbrew § 111 kontraktu nie tylko z chwilą wzięcia w swoje utrzymanie budynku teatralnego i sprzętu do dnia dzisiejszego nie wniósł zastawu 300 rb sr. Jak wynika z tego najemca Gosiewski, z wyjątkiem składki ubezpieczeniowej za 1866 rok, zostaje dłużnym uzupełnienia zastawu 136 rb 12 kop. Z tego okazuje się, że powinność, która ciąży na najemcy, chociaż w większej części uzupełniona, ale nie przez najemcę, tak jak to wynikało z kontraktu po jego dokładnym wykonaniu, ale przy pomocy władz administracyjnych, które nie dopuściły do dalszego zwiększania długów.

- C) § 5 kontraktu lit. a) — najemca Gosiewski zobowiązał się wykonać w budynku teatralnym przy pierwszej sposobności w ciągu roku niektóre ulepszenia w/g kosztorysu wykonanego przez technika i specjalną komisję, a mianowicie: zainstalować potrzebną do ogrzewania teatru ilość piecy, wykonać sufit nad sceną, umocnić galerię i wykonać wygodne wejście do garderoby aktorów.

Jako dodatkowy punkt kontraktu komisja, przekazując najemcy budynek teatru z całym sprzętem, zobowiązała go wykonać następujące ulepszenia:

- 1) nad całą sceną położyć sufit z desek o grubości 18 cm.
- 2) zreperować dach i pomalować wg potrzeb.
- 3) zamazać zaprawą wapienną szczeliny, które znajdują się na ścianie wschodniej skierowanej do rzeki Wisły.
- 4) umocować niektóre deski w suficie nad fotelami i parterem oraz otynkować sufit.
- 5) przerobić podłogę na galerii przy frontowej ścianie, opuścić ją i umocować.
- 6) drzwi wejściowe do teatru przerobić tak, aby otwierały się na zewnątrz.
- 7) bloki służące do podnoszenia kulis umocować tak, żeby nie znajdowały się poniżej sufitu.
- 8) urządzić dwa piece na podobieństwo kaloryferów, aby zimą w czasie przedstawienia scena i teatr były dostatecznie ogrzewane.
- 9) wyciąć w ścianach dwa okna do oświetlenia sceny.

Do wykonania w/w propozycji wg wyliczeń Komisji potrzebne byłoby 1200 rb 36.

Przy oględzinach okazało się, że chociaż nad sceną wykonane jest pokrycie, ale niedopasowane i z dużymi szczelinami. Dach, chociaż w niektórych miejscach jest naprawiony, ale w innych są dziury, przez które cieknie woda w czasie deszczu i śnieg, a na suficie są zacieki. Szczeliny w ścianie skierowanej ku Wiśle nie zostały zamazane. Sufit, chociaż otynkowany, ale tak

źle, że tynk w wielu miejscach odpadł. Podłoga na galerii nie jest obniżona i nie umocowana. Wchodzić na galerię trzeba po desce, która się buja. Drzwi wejściowe nie są przerobione i otwierają się jak dawniej do wewnątrz, tak że w wypadku pożaru wyjście z teatru może być zupełnie zablokowane. Bloki do podnoszenia kulis umocowane są wyżej pokrycia. Okien do oświetlenia sceny nie wykonano i scena oświetlana jest za pomocą przebicia w suficie, które powstało, według oświadczenia najemcy, podczas burzy. Wejście do męskiej garderoby nie przerobione. Piece zostały wykonane dwa po bokach sceny, jeden pod sceną oraz przeprowadzono w różnych kierunkach dookoła sceny kilka żelaznych rur. Piece te nie mają jednak żadnego podobieństwa z kaloryferami i nie ogrzewają teatru ani sceny. Rury te nie mogą być należycie wykorzystane i są zupełnie bezużyteczne. W dachu są takie dziury, że powietrze wewnątrz teatru może bez przeszkód łączyć się z powietrzem z zewnątrz. Jednym słowem nic nie zostało zrobione, aby ulepszyć budynek. Przeciwnie, niedbałe utrzymanie teatru dokonało znacznych zniszczeń dachu i zewnętrznej ściany.

- D) Najemca Gosiewski tłumaczy się w specjalnie przedstawionym piśmie, że on zainstalował dwa piece z żelaznymi rurami na scenie i pod sceną. Wykonał pokrycie nad sceną, bloki do podnoszenia kulis, urządził łożę w buduarze z przejściem na scenę, poprawił pomieszczenie biblioteki, kancelarie, poszerzył żeńskie garderoby, wykonał pomieszczenia dla teatralnych atrybutów, odnowił męską garderobę i pomieszczenia od strony rzeki. Obił krzesła i ławki, umocnił galerię, zreperował dach, kupił żyrandol i lampy oraz wykonał trzy nowe dekoracje. Wszystkie te ulepszenia, według oświadczenia najemcy, kosztowały go 168 rubli 88,5 kopiejek. O przydatności wykonanych na scenie prac komisja wypowiedziała już swoje zdanie. Co zaś dotyczy pieca pod sceną, to przy jego konstrukcji, palenie w nim mogłoby, zdaniem komisji, spowodować pożar. Pokrycie nad sceną ma szczeliny i dlatego nie odpowiada swemu przeznaczeniu. Pomieszczenie przeznaczone dla teatralnych rekwizytów jest bardzo brudne, ciemne i niewielkie. W męskiej garderobie złamana jest okienna rama, szyby wybite, z pieca wyrwane są drzwi, deszcz wymywa z komina sadze, które później rozlewają się po podłodze. Ławki obite są tak, że siedzieć na nich twardo. Schody na galerię zamocowane są tylko w niektórych miejscach, poręcze w górnej części są połamane. Żyrandole i lampy, które kosztowały według oświadczenia najemcy 200 rubli, komisja ocenia je na nie więcej niż 100 rubli. W ogóle wszystkie urządzenia wykonane przez dzierżawcę Gosiewskiego nie wnikając w to, że w większej części są bezużyteczne, Komisja oceniła na 760 rb 77,5 kop, a jeżeli wyłączyć z tej liczby wszystkie czynności, które wykonano wyłącznie dla sceny i dla teatralnego budynku — to suma wydana na wszystkie ulepszenia przez najemcę powinna wg Komisji wynosić 533 rb 77,5 kop, a ponieważ na podstawie § 10 kontraktu najemca otrzymał z Kasy miejskiej 250 rb, a więc wg opinii Komisji wydatki poniesione przez najemcę wynoszą 283 rb 75,5 kop.
- E) Razem z budynkiem dnia 5/17 XI 1864 roku przekazano do użytku majątek należący do teatru zgodnie z w/w opisem. Przy sprawdzeniu tego majątku Komisja uważa, że znajduje się w całości z wyjątkiem następujących rzeczy:
- 1) szafy do lamp z zamkiem nie znaleziono,
 - 2) olchowy tapczan kryty politurą jest złamany i nie nadaje się do użytku,
 - 3) poręcze na schodach są w niektórych miejscach złamane,
 - 4) brak drewnianego krzesła,

- 5) mała kurtyna do przykrycia sufitu nad sceną, paludamenta zamiast 4 okazały się tylko 3.
- 6) przy sprawdzaniu biblioteki nie znaleziono następujących książek:
Teobald, Krzyżyk Złoty, Nowy Rok i dwóch książek dramatycznych Jasińskiego w języku polskim.

Aby sprawiedliwości stało się zadość — trzeba wspomnieć, że biblioteka teatralna zwiększyła się o 49 książek, które są własnością najemcy. Dla upiększenia sceny dzierżawca kupił zaś lampę i urządził trzy nowe dekoracje. O tym jak oceniono lampy — wspomniano wyżej.

Co się tyczy dekoracji, które najemca ocenił na 127 rb, to trzeba stwierdzić, że Komisji brak podstaw, aby twierdzić, że one rzeczywiście kosztowały najemcę taką kwotę. Uważam jednak powiedzieć od siebie, że za 127 rb można było wykonać lepsze.

9) Ogólnie — utrzymanie teatralnego budynku i jego atrybutów jest skrajnie niedostateczne. Wszędzie widać brak nadzoru i dbałości.

Dach w wielu miejscach posiada dziury, a z boku nad sceną jest wielki przełom, na suficie widać przecieki i odpadający tynk. W górze nad sceną jest wielka łata. Piece nad sceną i pod sceną nie odpowiadają celom, którym służyć powinny. Szyby prawie we wszystkich oknach są wybite, wszędzie jest nieporządek, dekoracje są brudne, podarte i rozrzucone w wielkim nieporządku. Na zakończenie swego doniesienia Komisja chce dodać dwa następujące § z kontraktu zawartego między płockim Magistratem a najemcą Gosiewskim.

§ 11)

Dla zabezpieczenia warunków, które są zawarte w tym kontrakcie najemca w czasie przejścia teatru dostarczył hipoteczny zastaw 300 rb zabezpieczony w połowie wartości posesji znajdującej się w mieście Płocku. Zastaw ten może być wydany nie wcześniej niż po upływie terminu najmu i zwrotu w porządku budynku teatralnego zgodnie z § 12. Poza tym w wypadku zepsucia i zguby teatralnych atrybutów, dekoracji itd. najemca odpowiada całym swoim majątkiem, jaki ma lub będzie mieć i zgadza się na przyjęcie odnośnie tego zwykłych egzekucyjnych kar w trybie administracyjnym wg warunków wynikających z § 16. Rozstrzygnięcie wszystkich problemów mogących wyniknąć z powodu kontraktu, jak również zniszczenie kontraktu, w wypadku niewykonania warunków może być wykonane tylko trybem administracyjnym.

Z protokołu Zarządu Gubernialnego widać:

- 1) Były prefekt Departamentu Płockiego życząc sobie mieć wiadomości o budynku zlikwidowanego kościoła św. Trójcy mieszczącego się w Płocku oraz o dochodzie z niego płynącym 14 XI 1810 roku N 26269 zlecił radcy prefektury Piwnickiemu zebranie i dostarczenie wiadomości. Otrzymaawszy wiadomość w dniu 8 XII 1810 roku, że zarządca ww. budynku zakonnik dominikańskiego klasztoru ksiądz Miałkiewicz umarł, poleceniem z dnia 11 XII 1810 N 28415 zobowiązał radcę Gostkowskiego w obecności członków Konsystorium i burmistrza miasta Płocka dokonać spisu majątku i przekazać go Kapitulie konsystorskiej, a budynek ze wszystkimi przebudówkami wg spisu dokonanego przez architekta przyjąć i przekazać pod zarząd Burmistrzowi miasta Płocka. Na tej podstawie radca Gostkowski zaprosił członków płockiego Konsystorium i zażądał od nich odnośnie budynku następujących da-

nych dotyczących czasu budowy kościoła św. Trójcy. Żadnych wiadomości na ten temat nie ma, ale członkom Konsystorium wiadomo, że kościół należał do klasztoru Dominikanów. W czasie byłego rządu pruskiego zakonnicy przekazani zostali do innych klasztorów. Podczas przeprowadzki zabrane zostały przez nich wszelkie kapitały, jakie istniały.

Od tego czasu nabożeństwa w kościele nie odprawiały się, bowiem zlokalizowany został w nim magazyn furazowy. Z tego powodu budynek uległ zepsuciu i doprowadzenie go do stanu użyteczności było niemożliwe, ponieważ Kapituła nie posiadała ku temu środków. Z tego też powodu Kapituła zrezygnowała ze wszystkich praw do niego. Na tej podstawie radca Gostkowski swoim postanowieniem orzekł, aby Architekt opisał budynek kościoła i znajdujące się przy nim budynki i całość przekazał Burmistrzowi miasta Płocka.

Opisu architektonicznego dokonano 13 XII 1810 roku.

Od czasu przejścia w użytkowanie przez Magistrat w/w budynku w aktach Rządu Gubernialnego brak jest wszelkich o nim wiadomości. Otwarcie akt dotyczących teatru w mieście Płocku nastąpiło we wrześniu 1816 roku. Z tych akt wynika, że teatr był już wybudowany i znajdował się pod zarządem Komitetu Teatralnego, który zdawał sprawozdania do Zarządu Gubernialnego o dochodach i rozchodach związanych z teatrem. W aktach tych znajdują się wiadomości mówiące o tym, iż Komisja Spraw Wewnętrznych i Duchownych w związku ze skargą Rady Właścicieli Ziemskich Guberni Płockiej w sprawie zwrotu im sumy 9 352 zł i 14 gr (1 402 rb 87 kop.) zużytkowanych przez byłego prefekta płockiego na budowę teatru w mieście Płocku, pismem z dnia 12 I 1824 roku N 482/1454 zażądała wiadomości:

- 1) na podstawie jakiego rozporządzenia Prefekt zarządził budowę teatru,
- 2) jakiego rodzaju zwrotu sumy domaga się Zebranie Właścicieli Ziemskich,
- 3) jak kształtuje się administracja teatrem i dochody z niego płynące.

Na to zarządzenie b. Komisja Województwa Płockiego w raporcie z dnia 31 I 1824 roku N 3169/141 doniosła, że były prefekt, chcąc dobrze zarządzić pustym i z czasem bardziej rozsypującym się budynkiem kościoła św. Trójcy znajdującym się w mieście Płocku, wystąpił 11 I 1811 roku N 617 do Ministra Spraw Wewnętrznych z wnioskiem i prośbą o zezwolenie na przerobienie go na teatr narodowy i urządzenie go zgodnie z przeznaczeniem. Następnie, gdy Minister pytaniem skierowanym 1 III N 556/66 zażądał dodatkowych informacji — Prefekt w raporcie z 26 III tegoż roku N 6228 uzasadnił swoją propozycję i w związku z tym Minister zarządzeniem wydanym 1 V 1811 roku N 160 zezwolił urządzić budynek tak, jak Prefekt uzna za stosowne. Otrzymawszy to zezwolenie Prefekt od razu przystąpił do przebudowy budynku na teatr, na co przeznaczona była suma 29 681 zł 18 gr (4 452 rb 24 kop.).

Dla jej uzupełnienia Prefekt zużył:

- a) Sumę prefekturalnej kasy, która była do dyspozycji Prefekta,
- b) Sumę z dobrowolnych datek.

Ale kiedy obydwóch tych źródeł nie wystarczyło, a także nie wystarczyły asygnowane przez Ministra Spraw Wewnętrznych dnia 4 IX 1811 roku N 144/1812 chociaż w bardzo małej ilości 3 000 zł (450 rb) i kiedy mimo kilkakrotnych upomnień do Ministra Spraw Wewnętrznych i Finansów nie otrzymał pieniędzy, wówczas Prefekt zużytkował na ten cel 9 352 zł 14 gr. (1 402 rb 87,5 kop) z kapitału zebranego z dowolnych składek na opiekę nad ranymi w czasie wojny austriackiej, które były w dyspozycji kasy prefektural-

nej i które były niepotrzebne celowi, na który je zebrano. Prefekt uważał, że ma prawo zużyć tę sumę na budowę teatru.

Te wiadomości wyjaśniają obie strony, które były zgłoszone przez rządową Komisję Spraw Wewnętrznych i Duchownych. Na trzecie pytanie przedstawiono istniejące wtedy zarządzenie dotyczące administracji teatrem mówiące, że dochody płynące z teatru zużywane były na utrzymanie teatru, sam teatr od czasu jego wybudowania był pod zarządem Magistratu miasta Płocka.

Dalej brak jest wiadomości czy były jakieś inne zarządzenia Rządowej komisji wyjaśniające pytania Komisji Województwa Płockiego.

Z innych dokumentów wynika, że czynione starania, aby wynająć teatr różnym osobom prywatnym.

Brak jest wiadomości o tym, czy budynek teatralny, który został oddany do dyspozycji Magistratu miasta Płocka w 1810 roku jeszcze wtedy kiedy kościół nie był przerobiony na teatr ze wszystkimi przybudówkami, jest lub nie w księdze hipotecznej.

Podstawa prawna Kodeks Cywilny t. I art. 2219—2227—2229—2230—2262—22—65—22—66—22—81 t. II p. 5—11—15. Przepisy ustanowione przez Radę Zarządzania Cesarstwem 24/5 X/XI 1844 roku art. 2 p 1 art. 8—11—12—13.

Z wyżej wymienionych sytuacji wynika

- 1) że najemca płockiego teatru dzierżawca Gosiewski nie wykonał warunków kontraktu podpisanego z nim w dniu 27 X 1864 roku a mianowicie
 - a) nie utrzymywał trupy artystów w sezonie od 1 IX 1866 roku,
 - b) nie wniósł 300 rb w zastaw po otrzymaniu w dzierżawę teatru,
 - c) teatr utrzymuje niedbale i w nieporządku,
 - d) nie ubezpieczał ruchomości,
 - e) nie wpłacił do kasy miejskiej pieniędzy zaarendę,
 - f) nie wpłacił składki ubezpieczeniowej za budynek teatralny i czynszu do Kasy miejskiej,
 - g) nie dokonał zobowiązania wynikającego z kontraktu o jednoczesnym remoncie budynku
oraz nie dokonał wszystkich robót wskazanych przez teatralną komisję.
- 2) z powodu niepłacenia przez Gosiewskiego różnych należności za teatr Magistrat z otrzymanych w trybie administracyjnym 372 rb 42 kop, po odliczeniu 208 rb 54 kop z tytułu zadłużenia Gosiewskiego, resztę, w wysokości 163 rb 88 kop zatrzymał a conto zastawu.
Przy tym należy jednak mieć na uwadze dług na ubezpieczenie budynku teatralnego w 1866 roku, którego sumy jeszcze nie wyznaczono, jak również nie wpłaconych do Rady Opiekuńczej Towarzystwa Dobroczynności w Płocku pieniędzy zebranych przy sprzedaży biletów przez najemcę Gosiewskiego. Poza tym wykazane przez niego wydatki na remont budynku nie są potwierdzone przez dokumenty zgodnie z § 10 kontraktu.
- 4) Nie potwierdza się również wartość zakupionego żyrandola, lamp i dekoracji. Specjalnie powołana komisja nie potwierdziła podanych przez Gosiewskiego cen.
- 5) Prawie we wszystkich punktach kontrakt nie został wykonany, a Gosiewski po ujawnieniu braków pozostał do chwili obecnej względem nich obojętnym. Wobec tego brak jest nadziei, że po dalszym pozostawieniu mu budynku sytuacja polepszy się i warunki kontraktu zostaną wykonane, toteż Zarząd Gubernialny postanowił:

- 1) kontrakt podpisany z Józefem Gosiewskim 27 X/8 XI 1864 roku na oddanie mu w 12-letnią dzierżawę budynek teatru zaprzestać i uznać za nieważny.
- 2) komitet nadzoru nad teatrem, będący pod przewodnictwem Pana gen. Późniaka, zamknąć i powiadomić o tym Najjaśniejszego Pana.
- 3) Magistratowi miasta Płocka polecił wezwanie Gosiewskiego, ogłoszenie mu o likwidacji kontraktu i zażądanie od niego oddania budynku teatralnego i całego majątku. Podczas przejęcia spisać razem ze specjalnie do tego celu delegowanym przez Zarząd Gubernialny urzędnikiem, dokładnie opisać brakujący majątek i dokonać jego wyceny. Należy również opisać i ocenić wszystkie zmiany, które zaszły w okresie najmu teatru w stosunku do stanu, który istniał przy przekazaniu Gosiewskiemu.

Dokonać opisu przeprowadzonych przez Gosiewskiego remontów służących do ulepszenia teatru.

Wartość tego, po skontaktowaniu się z Architektem Gubernialnym, poddać bardzo dokładnej ocenie, jak również opisać i ocenić kupione przez Gosiewskiego żyrandole, lampy i dekoracje oraz sporządzić dokładny rachunek ile jeszcze trzeba wydobyć od Gosiewskiego w trybie administracyjnym, a ile pieniędzy otrzyma Magistrat.

Po podsumowaniu tych rachunków wykazać różnicę ile będzie należało zwrócić Gosiewskiemu lub otrzymać od niego. W tym ostatnim przypadku należą kwotę zabezpieczyć całym majątkiem byłego najemcy. Opis z oceną i rachunki z podpisem członków Magistratu i Józefa Gosiewskiego przedstawić w Zarządzie Gubernialnym do dalszej dyspozycji.

Do kapitalnego remontu teatru potrzebna jest znaczna suma. Zarząd Gubernialny uważa, że chociaż budynek ten został przerobiony w 1811 r. z kościoła św. Trójcy i przeznaczony został jeszcze w końcu 1810 roku do dyspozycji Magistratu miasta Płocka i od tego czasu pozostający w jego władaniu na podstawie art. 22—19—22—27—2229—2230—22—62—2265—2266—22—81 t. I Kodeksu Cywilnego przeszedł na własność miasta. Ale z drugiej strony mając na uwadze to, że własność nie jest wpisana do księgi hipotecznej, nie ma pełnych praw własności (teraz już wcale), a tylko prawo niepełne (personalne) art. 5 i 11 t. II Kodeksu Cywilnego Zarząd Gubernialny uważa za konieczne wpisać budynek teatralny pod nazwą miejskiej własności do ksiąg hipotecznych. Dopiero na podstawie zasad hipotecznych zawartych w II t. Kodeksu Cywilnego wystąpić o kredyt na remont budynku.

Magistrat powinien kierować się zasadami zatwierdzonymi przez Radę Zarządzania Królestwem Polskim 24 X 1844 roku. Ponadto Magistratowi poleca się, że na skutek przejęcia budynku od Gosiewskiego, ostateczne z nim rozliczenie wynajmu powinno być dokonane oddzielnie od przedmiotu zapisu budynku teatralnego do księgi hipotecznej i od wystąpienia do Polskiego Banku Kredytowego o kredyt na remont kapitalny budynku. Po wykonaniu wszystkich w/w warunków należy ogłosić przetarg na wynajem teatralnego budynku lub oddać, jeżeli uzna się to za stosowne (bez przetargu) odpowiedniemu najemcy za wyznaczoną przez Zarząd Gubernialny kwotę, która przeznaczona byłaby na powolne umorzenie długu i na utrzymanie budynku teatralnego w odpowiednim stanie.

podpisali: wz Rady Słupecki
Pisarz Kutnowski
Prezydent Widuliński

KH, N79. Dokument w języku rosyjskim
tłumaczenie własne.

22. KONTRAKT

Płock, dnia 15 lipca 1871

Umowa

o wydzierżawienie gmachu teatralnego zawarta między Juliuszem Wernerem i Albertem Wagnerem a Rządem Gubernialnym w 1871 roku¹⁹.

Na zasadzie postanowienia Rządu Gubernialnego Płockiego w dniu 15 lipca 1871 roku Kontrakt niniejszy zawarty został z obywatelami miasta Płocka — Juliuszem Wernerem i Albertem Wagnerem na wydzierżawienie gmachu teatralnego z inwentarzem na następujących warunkach:

- § 1) Dzierżawcom na czas istnienia kontraktu służy firma „Dyrekcja Teatru Płockiego Werner i Wagner”.
- § 2) Dyrekcja obowiązuje się wyrestaurować gmach teatralny swoim kosztem i z tego powodu wykona następujące roboty: cały teatr jako to: scena, wnętrze teatru, bufet i korytarze powinny być zimą opalane i na ten cel postawi ośm ogrzewalnych pieców, z których każdy będzie miał oddzielny luft, postawi kominy pod sam dach i kominy te powinny być dosyć kosztowne z powodu urządzenia arkady pod kolumnami proscenium. Pod arkadą urządzić połączenie z kominem nad dach. Wystawić drugi komin w szczycie ściany i wyprowadzić takowy nad dach, ażeby uniknąć dymienia pieców. Piece postawić na miejscach wskazanych na palenie, albo w innych gdzie się dogodniej okaże.
- § 3) Stary i zupełnie zrujnowany dach na gmachu teatralnym Dyrekcja obowiązuje się wyrestaurować na nowo i dla ochronienia takowego od wiatru, ścianę muirowaną od szczytu wzniesić do horyzontalnej wysokości dachu.
- § 4) Ponieważ publiczność łóż, krzeseł, amfiteatru i galerii zmuszona jest wychodzić jednymi drzwiami, przeto dla uniknięcia nieszczęścia w razie ognia lub innego nieprzewidzianego wypadku, wystawić od prawej strony teatru pawilon piętrowy ze schodami dla galerii i bufetu, a tym sposobem będą dla publiczności dwa wyjścia.
- § 5) Łoże piętrowe wyrestaurować, wytapetować i udekorować.
- § 6) Łoże parterowe i korytarze z obu stron teatru skasować, a tym sposobem miejsca na krzesła się rozszerzą. W miejscu zaś ścian podpierających dźsi łoże piętrowe wstawić 12 filarów żelaznych. Krzesła wszystkie nowe zrobić i takowe wystać lub wypleść stosownie do tego jak się dogodnie okaże. Ponieważ, parter jest zbyt wąski gdyż publiczność ta znajdzie miejsca numerowane na galerii wprost sceny, zatem trzeba przedłużyć amfiteatr aż do krzeseł, jak to oznaczono na planie.
- § 7) Scenę, która jest za blisko pierwszych łóż skrócić o trzy stopy, orkiestrę umieścić między filarami, a miejsca po niej zostały zamienić na krzesła.
- § 8) Bufet powiększyć, wyrestaurować i ogrzewać tak, aby mógł służyć za dogodny odpoczynek dla publiczności podczas antraktów.

- § 9) Cały teatr wewnątrz oraz korytarze i bufet odpucować, pomalować i udekorować, zewnątrz zaś teatr obrapować w miejscach gdzie się tego okaże potrzeba. Sufity otrzcinać i opucować, a dla zmniejszenia lub powiększenia światła w suficie urządzić bęben, w który żyrandol wchodzić będzie.
- § 10) Scenę dla urządzenia maszynerii przerobić, a dla ułatwienia zmian dekoracji zrobić galerię zwane pomosty, które zarazem służyć będą za obserwatorium dla straży ogniowej podczas przedstawień.
Dla uniknięcia wilgoci i zaduchu urządzić z każdej strony okna dubeltowe z okiennicami, ażeby te dostarczając w lecie świeżego powietrza w zimie zatrzymywały ciepło.
- § 11. Przy scenie urządzić dwie garderoby dla mężczyzn i dla kobiet, nad nimi zaś skład wszelkich przystawek dekoracyjnych. Podobne urządzenie jest zbędne dla kaszтеляna teatru, który powinien mieć pod kluczem wszystkie dekoracje i takowe na żądanie Dyrektora trupy wydawać, a po przedstawieniu chować. Pomiędzy garderobami urządzić przez zaprowadzenie pomostu szeroki korytarz od tylnej części teatru na scenę, aby w razie potrzeby konia lub fortepian wprowadzić można. Przejście tak z jednej jak z drugiej strony teatru skasować, orkiestra zaś wchodzić będzie przez scenę do miejsc na planie oznaczonych. Nad lodownią w teatrze jest przybudowanie, które grozi zawaleniem się z powodu zupełnego zniszczenia, ten budynek zupełnie przebudować, aby mógł służyć za mieszkanie prywatne dla osób do usługi przy teatrze potrzebnych. Ponieważ teatr oprócz frontowej kurtyny żadnej prawie dekoracji nie posiada, a paldamenta jedne i też same, a zatem nie stosowane już od lat kilku wiszą i są nie do użycia, to zrobić najmniej 10 zmian dekoracji ze stosownymi kulisami i paldamentami.
- § 12) Ponieważ teatr przez położenie swoje narażony jest na silne wiatry, zatem od frontu pod filarami urządzony będzie tabor (jak to już na planie określono) przez który każdy wchodzący do teatru przechodzić musi. Tym sposobem wiatr nie będzie tyle działał na temperaturę sali.
- § 13) Żyrandol duży i lampy potrzebne do oświetlenia teatru sprawić, a także urządzić maszynerię, za pomocą której siła światła w miarę potrzeby będzie mogła być zmniejszana lub powiększana.
- § 14) Przybudowanie służące dawniej stróżowi za mieszkanie po stosownym wyrestaurowaniu i wybiciu drzwi do środka przeznaczają się na kontramarkarnię.
- Dyrekcja obowiązując się doprowadzić do porządku cały teatr podejmując się własnym nakładem wykonać wszelkie roboty, jakie przy tej restauracji potrzebnymi się okażą bez zdawania jednak rachunku z wyłożonych na ten cel kosztów. Załączający się plan i kosztorys wykazują sumę 9 630 rsb. Wszystkie wyżej wspomniane roboty będą wykonywane pod bezpośrednim nadzorem Komitetu Teatralnego Magistratu i Budowniczego Gubernialnego. Gmach teatralny wyrestaurowany według powyżej wzmiankowanego kosztorysu oddaje się w zupełny zarząd i rozporządzenie Dyrekcji na czas lat dwadzieścia licząc od 15/27 lipca 1871 r. do tegoż dnia 1891 r. W ciągu tego czasu Dyrekcja pobierać będzie wszystkie dochody z teatru jak również mieszkań i piwnic znajdujących się przy teatrze i żadnego innego wynagrodzenia żądać nie może. Koszta opłacenia asekuracji i utrzymania gmachu w należyтым porządku w ciągu terminu wyrażonego w kontrakcie Dyrekcja na siebie przyjmuje.

- § 15) Ponieważ przy teatrze nie ma żadnego na klucz zamykanego podwórza, gdzieby złożyć można potrzebne materiały, zatem Kasa miejska obowiązana nabyć swoim kosztem znajdujący się przy teatrze z lewej strony plac, na którym pobudować parkan murowany z bramą i z prawej strony na placu miejskim wybudować bramę, a następnie plac ten wraz z parkanem i bramami oddany będzie Dyrekcji na czas zakreślony kontraktem. Gdyby w ciągu tego czasu uznano za rzecz konieczną położyć przed teatrem trotuar asfaltowy, to koszta na urządzenie takowego poniesie Kasa miejska. Dyrekcja na czas zakreślony kontraktem obowiązuje się gmach teatralny wraz z ruchomościami do niego należącymi utrzymywać w należyłym porządku, odświeżać i reperować gdzie tego okaże się potrzeba, a także sprawić nowe dekoracje w razie ich uszkodzenia zastąpić nowymi, a po upływie lat 20 — teatr wraz z dekoracjami, żyrandolem, lampami i innymi rekwizytami odnoszącymi się do teatru wykazanymi w protokóle mającym się spisać po skończeniu robót, oddać w należyłym porządku Kasie miejskiej bez żadnego wynagrodzenia.
- § 16) Dyrekcja wolna jest przez czas trwania kontraktu od wszelkich podatków z teatru na korzyść Kasy miejskiej, jednakże składkę ogniową z gmachu teatralnego i znajdujących się w nim ruchomości, a także podatki skarbowe, gdyby takowe ustanowione były, opłacać winna Dyrekcja.
- § 17) Utrzymywanie w czystości placu przed teatrem należy do Kasy miejskiej, Dyrekcja zaś obowiązana w czystości utrzymywać trotuar do końca filarów i rynsztoku.
- § 18) Dyrekcja nie będzie obowiązana sprowadzać aktorów, lecz także nie może używać lub zajmować gmach teatralny na inny jakikolwiek cel nieodpowiedni jego przeznaczeniu. Jednak mieszkania prywatne przy teatrze Dyrekcja może wydzierżawiać na lokale osobom prywatnym.
- § 19) Jeżeli do Płocka przybędzie towarzystwo aktorów i zechce dać przedstawienie, to obowiązane przede wszystkim postarać się o pozwolenie od Dyrekcji, bez którego a także bez dowodu z opłacenia Dyrekcji za wynajęcie teatru umówionej sumy, nie będzie dozwolone drukowanie ogłoszenia afiszów na przedstawienie w teatrze. Prócz tego zapewnia się Dyrekcję:
- a) że wszelkie publiczne przedstawienia, jako to: dramatyczne, magiczne, akrobatyczne, jak również wokalne i instrumentalne koncerty itp. przedstawienia mogące się odbywać w teatrze, będą dawane i przedstawiane tylko w teatralnym gmachu.
 - b) jeśliby ktokolwiek zechciał dać przedstawienie powyżej opisane, w domu prywatnym, zajezdnym lub gdziekolwiek a nie w teatrze, to powinien przede wszystkim zapłacić Dyrekcji za każde przedstawienie po 10 rbs, z opłacenia których otrzyma kwit. Wyłączają się jednak przedstawienia cyrkowe, jak również bezpłatne amatorskie przedstawienia. Przedstawienia na cel dobroczynny wolne będą od opłaty za wynajęcie teatru, jednakże koszta oświetlenia teatru itp. Dyrekcji zapłacone będą.
 - c) gdyby towarzystwo artystów zalegało w opłatach za dzierżawę teatru, usługę i światło itp. w takim razie dla ściągnięcia tych zaległości będzie dana pomoc ze strony władzy miejscowej.
 - d) Gdyby towarzystwo artystów wyrządziło jakąkolwiek szkodę w gmachu teatru w dekoracjach meblowych lub innych rekwizytach teatralnych i wynagrodzić takowej Dyrekcji nie chciało natenczas władza miejscowa

wezwie dwóch biegłych dla oceny wyrządzonej szkody i zmusi Dyrektora towarzystwa do wynagrodzenia takowej, gdyby jednakże przyjęte przez władze miejscowe środki egzekucyjne okazały się bezskutecznymi w takim razie Dyrekcja powinna procesować się z towarzystwem na drodze sądowej. Z Dyrektorami towarzystw artystycznych Dyrekcja powinna zawierać kontrakty i w takich zamieszczać warunek o udziale władzy miejscowej w wypadkach wyżej przytoczonych. Dyrekcja obowiązuje się ubezpieczyć gmach teatralny za pośrednictwem Magistratu i na imię Kasy miejskiej na 9 000 rsb. i składkę ogniową od daty zupełnego ukończenia restauracji teatru aż do expiracji kontraktu opłacać będzie. Dekoracje zaś i wszelkie ruchomości jako swoją tymczasową własność Dyrekcja zaasekuruje swoim kosztem w towarzystwie jakie się jej podoba.

W razie spalenia się gmachu teatralnego, Dyrekcja obowiązuje się na nowo teatr odbudować z funduszków otrzymanych z ubezpieczenia. Lecz gdyby wynagrodzenie to nie wystarczyło na odbudowanie teatru, Dyrekcja nie będzie zmuszoną budować teatr własnymi funduszami. Odbudowanie teatru prowadzić się będzie pod dozorem Komitetu, Magistratu i Budowniczego Gubernialnego i w takim razie termin kontraktu przedłużony będzie o tyle o ile odbudowanie teatru czasu zajmie.

Dla ubezpieczenia od pożaru Magistrat włoży obowiązek na majstrów kominarskich, aby na każde przedstawienie przysyłałi po dwóch czeladników za kulisy bezpłatnie. Gmach teatralny wolny będzie od ponoszenia powinności kwaterunkowej w naturze.

- § 20) Dyrekcja obowiązana natychmiast rozpocząć roboty i takowe zupełnie ukończyć do dnia 1 października 1872 roku, oprócz tego użyje wszelkich starań, aby wykończyć przed nadejściem zimy następujące roboty: wyprowadzić komin z luftami przez arkadę nad proscenium i drugi komin od tyłu wraz z luftami i szczytową ścianą oraz cały dach przerobić i do dobrego stanu doprowadzić. Po ukończeniu takowych robót wolno będzie Dyrekcji, jeżeli aktorzy przyjadą na sezon zimowy, pobierać z teatru dochody.
- § 21) Po wyrestaurowaniu teatru na 1-go października 1872 roku lub prędzej i po przekonaniu się, że wszystko według kontraktu, planu i kosztorysu wykonane zostało, będzie spisany przez Komitet i Magistrat lub też kogo innego stosownie do woli P. Gubernatora w dwóch egzemplarzach protokół i takowy w jednym egzemplarzu pozostanie w aktach Komitetu Teatralnego, a w drugim oddany zostanie Dyrekcji.
- § 22) Komitet Teatralny składać się będzie z dziewięciu osób, to jest z przysiadającego i ośmiu członków, w liczbie których trzech będzie obywateli miasta Płocka wybranych przez Dyrekcję. Komitet ten wydawać będzie stanowcze decyzje na podania Dyrekcji co do zmian, ulepszeń lub innych jakichkolwiek interesów dotyczących się teatru. Komitet prowadzić będzie Dziennik uchwał swoich i Dyrekcja poddaje się zupełnie decyzji Komitetu uchwalonej większością głosów i zrzeka się dochodzenia pretensji na drodze sądowej. Komitet przy rozstrzygnięciu kwestii, a w szczególności ważnych, powinien być w pełnym komplecie, w razie nieobecności lub usunięcia się któregośkolwiek z członków przyzwany będzie w jego miejscu zastępca, albo też wybrany będzie nowy członek. Obowiązkiem jest Komitetu czuwać, ażeby zawarty w tym przedmiocie

- przez Komitet i Dyрекcję teatru kontrakt wykonany był przez obojczy strony z całą akuratnością.
- § 23) Przy oddaniu Dyrekcji gmachu teatralnego powinien być spisany protokół w jakim stanie teatr się znajduje, jakie posiada utensylia i to w dwóch egzemplarzach jeden dla Komitetu, drugi dla Dyrekcji. Wszystkie przedmioty do teatru należące wydawane będą Dyrekcji. Przedmioty użyte przy restauracji teatru i przyznane następnie przez Komitet Teatralny za niezdatne do niczego na przedstawienie Dyrekcji z inwentarza wykreślone będą.
- § 24) Dyrekcja, jeśli zechce, może otrzymać pozwolenie na pobudowanie letniego teatru, lecz gdy kontrakt niniejszy wyekspiruje przedstawienia w letnim teatrze mogą mieć miejsce tylko za oddzielnym na każdy raz zezwoleniem władzy miejscowej i za oznaczonym wynagrodzeniem.
- § 25) Jeśli powyższe roboty nie były wykonane do dnia 1-go października 1872 roku, to Dyrekcja aż do ukończenia takowych płacić będzie karę na korzyść Kasy miejskiej w przeciągu pierwszych sześciu miesięcy licząc od 1 października 1872 roku po rsb 25 miesięcznie, a jeżeli i następne roboty nie będą doprowadzone do końca, wtedy kontrakt upada, a wszelkie wykonane roboty bez wynagrodzenia przechodzą na własność Kasy miejskiej i Dyrekcja utraci prawo pobierania dochodów z teatru.
- § 26) Przy zawieraniu kontraktów z Dyrektorami trup i drugimi artystami na wynajęcie im gmachu teatralnego powinien być zamieszczony warunek, że przypadający na korzyść ubogich ze sprzedaży biletów procent powinien być wnoszony akuratnie do rąk Prezydenta miasta Płocka, w razie niepomieszczenia tego warunku odpowiedzialność spada na Dyrekcję.
- § 27) W razie śmierci obojczy przedsiębiorców sukcesorowie ich wybiorą pełnomocników do dalszego spełnienia warunków kontraktu utrzymującego się w swej mocy aż do nadejścia wyznaczonego terminu. Gdyby sukcesorowie lub ich pełnomocnicy nie dotrzymali warunków kontraktu, to wtedy Komitet wybierze Administratora, a warunki kontraktu, jak również utrzymanie Administratora, z dochodów teatru pokryte będą. Pozostały zaś dochód po potrąceniu tych kosztów każdego roku sukcesorom wydany zostanie aż do czasu wyekspirowania kontraktu. Dyrekcja ze swej strony życzy sobie, aby członkami Komitetu Teatralnego byli obywatele miasta Płocka: P. P. Blumberg, W. Holtz i K. Karpiński, a gdyby który z nich odmówił obowiązków członka w takim razie na jego miejsce wybrana będzie inna osoba.
- AMT, syg. 10294 k. 1—17.

23. WYKAZ PODATKÓW

Płock, dnia 22 października 1887

Z pieniędzy zaarrestowanych przez Magistrat miasta Płocka od dnia 8/20 lutego 1887 roku u Jana Szymborskiego²⁰ w teatrze, opłacono następujące podatki:

1. Podatek transportowy	9/21 luty 1887	rs 1 kop 28
2. Podatek drogowy	9/21 luty 1887	rs 6 kop 40
3. Podatek stróżowy	9/21 luty 1887	rs 13 kop 12
4. Podatek podymne	16/28 luty 1887	rs 28 kop 13

W MIEJSCOWYM TEATRZE
TOWARZYSTWO ARTYSTÓW DRAMATYCZNYCH POD DIREKCYĄ
JÓZEFA TEXLA.

W Sobotę, dnia 15 (25) Października 1875 roku,
Komedia, w 4-4 aktach, Józefa Norwimskiego, (praniowana pierwszą nagrodą
na konkursie Krakowskiem).

POZYTYWNI

PERSONA

Choryński Adam, lat 35	—	—	P. Brandt
Choryński Leon, syn jego z pierwszą małżonką	—	—	P. Morski
Choryński Alfred, syn jego z drugą małżonką	—	—	P. Traci
Dowgiełło Franciszek, lat 70	—	—	P. Deichau
Hanna Mirka, jego wnuczka	—	—	Pon. Hennesand
Hrabina Zuzanna Skalska	—	—	Pon. J. Czopka
Hrabianka Julia, jej córka	—	—	Pon. Czestawa Orapka
Genł Kornacki, literat	—	—	P. Carmastron
Hrabia Jędrzejowski	—	—	P. Waliszewski
Owczynski, si-mpotent hrabiny	—	—	P. Iliński
Lokaj Dowgiełły	—	—	P. Krzesniak
Lokaj Choryńskich	—	—	P. Wajert
Lokaj Zuzuki	—	—	P. Kostecki
Franciszek, lokaj	—	—	P. Kirko

Has- z dwoim w- w akcie 1-ym u Dowgiełły, w akcie 2-gim — u Choryńskich, w akcie 3-tim — u P. Zuzuki,
w akcie 4-tym — u Leona na w- w. Pomocny 3-tim u 4-tym akcie- upływa rok.

CENY MIEJSC	Łokaj z balkonem	rr. 4.	na stojących kop. 10
	z pierwszą rzędem	rr. 3.	" 10
	z 1-4 pierwszych rzędach	rr. 1.	" 10
	z 5-8 środkowych rzędach	kop. 75.	" 10
	z 9-12 ostatnich rzędach	kop. 50.	" 10
	z 13-16 przed. amfiteatru	kop. 75.	" 10
	z ostatnich rzędach	kop. 50.	" 10
	z amfiteatru galeryjnym	" 55.	" 10
	Galerya	" 20.	" 10
	bilety dla niemów p-	" 15.	" 10

Biłety najcenniejsze dostać można w restauracyi P. Pawłowskię, w dzień zaś przedstawienia, od godzi-
ny 5-tyj — w kasie teatralnej.

Początek o godzinie w pół do ósmej wieczorem.

Uwaga: za bilietami ryżogrodz teatralnym.

Afisz przedstawienia towarzystwa Józefa Texla. Zbiory Biblioteki Jagiellońskiej, 1875 r.

5. I i II dodatkowe asekuracyjne	29 luty/13 marzec 1887	rs 12 kop 50
6. Podatek kwaterunkowy	21 luty/5 marzec 1887	rs 4 kop 50
7. Podatek szpitalowy	7/19 marzec 1887	rs 11 kop 25
8. Podatek latarniowy	7/19 marzec 1887	rs 7 kop 50
9. Podatek podymne	17/29 września 1887	rs 18 kop 75
		razem rs 103 kop 43

AMT, syg. 14751 k. 96.

24. FERDYNAND WAGNER DO MAGISTRATU ²¹

Podanie

Płock, dnia 2 marca 1888

mieszkańca miasta Płocka
Ferdynanda Wagnera

Do
Magistratu miasta Płocka

Po śmierci dzierżawcy budynku teatru miejskiego Alberta Wagnera, pozostało trzech spadkobierców, a mianowicie Ferdynand, Alfred i córka Waleria. Syn Alfred i córka Waleria zrezygnowali z przejęcia spadku, ja sam zaś przejąłem go wg inwentaryzacyjnego prawa, tzn. odpowiadam za długi mojego zmarłego ojca tylko majątkiem, który po nim pozostał. Ponieważ majątkiem tym nie można pokryć wszystkich długów mego zmarłego ojca, a do tego majątku należy też prawo wykorzystywania dochodów z teatralnego budynku, toteż nie życzę sobie dalej bezpłatnie prowadzić rachunki dochodów i rozchodów związanych z wynajmem w/w budynku i zgodnie z punktem 27 kontraktu mam zaszczyt prosić Magistrat:

- a) O wyznaczenie przez Komitet Teatralny administratora
- b) O przejęcie ode mnie przez w/w Komitet budynku teatru w takim stanie w jakim się dzisiaj znajduje
- c) O sprawdzenie i przejęcie ode mnie księgi dochodów i rozchodów związanych z administracją budynku teatralnego od 3/15 IX po dzień dzisiejszy.

Mam także zaszczyt prosić Magistrat, aby poprzez Komitet Teatralny wziął na siebie obowiązki administratora, przy czym wnoszę do depozytu Banku czyste dochody, po otrąceniu wydatków, które otrzymałem z wynajmu teatru, reszta zaś powinna być przekazana pożyczkodawcom zmarłego najemcy Alberta Wagnera.

Załączniki:

- 1) Kopia wyroku Sądu Warszawskiego z dnia 2/14 III 1887 przyznającemu memu ojcu nieboszczykowi Albertowi Wagnerowi jako właścicielowi należącemu do towarzystwa wszystkie dochody z teatru pozostające po opłaceniu należności. Ogólny rachunek dochodów i rozchodów związanych z zarządzaniem teatrem, którego dokładne punkty wpisane są do księgi buchalterskiej zaświadczone przez miejscowy Magistrat za okres 3/15 IX 1886 do 1/13 1888.
- 2) Odpis aktu notarialnego z 23 II 1884, wg którego zmarły mój ojciec Albert Wagner oddaje we wspólną dzierżawę swój dwuletni dochód teatralny Man-gajmowi Szenwicowi od 1 X nowego kalendarza 1884 r. do 1 X 1886 r.

Ferdynand Wagner

AMT, syg. 10294, k. 41. Dokument w języku rosyjskim.

Tłumaczenie własne.

25. SPIS RUCHOMOSCI TEATRU

Płock, 1888

- 1) Zielona komnata z 6 kulisami i 2 drzwiami . . . potrzebuje odnowienia
- 2) Gabinet z kulisami, drzwiami i 1 oknem . . . potrzebuje odnowienia
- 3) Sala w stylu gotyckim, z 10 kulisami, drzwiami i z przedziałem scen . . . potrzebuje odnowienia
- 4) Czerwony pokój z 10 kulisami i drzwiami . . . w żalonym stanie
- 5) Las z przecięciem, 10 kulisami i 5 paldamentami w żalonym stanie
- 6) Chata z 8 kulisami i drzwiami w żalonym stanie
- 7) Obłoki i morze z dwoma pasami wody i 5 paldamentami . . . w żalonym stanie
- 8) Miasto . . . w zadawalającym stanie
- 9) Wiejski pejzaż . . . w zadawalającym stanie
- 10) Brązowa sala z przecięciem, drzwiami i 3 wiszącymi kulisami i paldamentami . . . potrzebuje remontu
- 11) Górzysta miejscowość . . . potrzebuje odnowienia
- 12) Więzienie z przecięciem i 8 kulis . . . potrzebuje odnowienia
- 13) Żółty pokój z 6 kulisami . . . w żalonym stanie

Przystawki

- 14) 1 kaplica z 2 części
- 15) 2 domki
- 16) Madonna
- 17) Trawnik
- 18) 2 topole — (wszystkie w złym stanie wymagają remontu i odnowy)
- 19) 2 skały
- 20) 2 brzegi
- 21) 2 figury
- 22) 2 świeczniki
- 23) Krzaki w ogrodzie
- 24) 4 krzaki ogrodowe mniejsze
- 25) Leśne krzaki większe
- 26) Leśne krzaki małe
- 27) Czółno
- 28) Kominek
- 29) Węgielna ściana

Meble

- 30) 143 krzesła w parterze jesionowe (z tych 30 potrzebuje remontu NN 7, 14, 18, 21, 24, 26, 68, 70, 72, 77, 79, 80, 81, 84, 85, 86, 90, 98, 99, 102, 113, 115, 119, 121, 123, 127, 131, 132, 134, 140.
- 31) 53 takich w amfiteatrze — (wszystkie w dobrym stanie)
- 32) 58 miękkich w łóżach — (z tych 52 potrzebuje odświeżenia i naprawy)
- 33) 44 miejsca w ławkach z wyściółką na galerii i boczne na parterze . . . w złym stanie
- 34) 3 duże lustra w korytarzu . . . w zadawalającym stanie
- 35) 2 małe lustra w łóżach . . . w zadawalającym stanie
- 36) 4 lichtarze . . . 2 z nich niedobre
- 37) 2 pary portier w łóżach . . . w zadawalającym stanie

38) 14 wieszaków	wszystkie potrzebują haczyków
39) Stół bufetowy z dwóch części	w zadowalającym stanie
40) 6 pulpitów dla orkiestry	w zadowalającym stanie
41) 1 budka dla suflera	potrzebuje odnowy
42) 2 małe (jeden wyraz nieczytelny)	potrzebują naprawy
43) 4 beczki na wodę	w zadowalającym stanie
44) 2 proste stoły w męskiej toalecie	potrzebują naprawy
45) 1 stół w kasie	w zadowalającym stanie
46) 5 wieszaków	potrzebują naprawy
47) 1 plan teatru w ramach	w zadowalającym stanie

Mechaniczne urządzenia i przyrządy

48) 43 bloki do podnoszenia i opuszczania dekoracji	nadają się do użytku
49) 25 farforowych i drewnianych kół	nadają się do użytku
50) 13 sznurów do dekoracji	nadają się do użytku
51) 8 sznurów do paludamentów	nadają się do użytku
52) 3 sznury do kulis wiszących	nadają się do użytku
53) Blok do podnoszenia lustra, ze sznurem	nadaje się do użytku
54) 2 ratownicze sznury z hakami przy oknach galerii	nadają się do użytku

Przedmioty do oświetlenia

55) Lustro żeliwne połączane z 12 lampami	w zadowalającym stanie
56) 1 lustro małe brązowe z 8 lampami do oświetlenia sceny	w zadowalającym stanie
57) 4 brązowe lampy przy amfiteatrze	potrzebują naprawy
58) 4 lampy z przykrywkami dla orkiestry	w zadowalającym stanie
59) 80 lamp do oświetlenia sceny, buduarów, bufetu, kasy, galerii, korytarza	z tych 20 potrzebuje naprawy

AMP, syg. 10249, k. 83—86. Inwentarz w języku rosyjskim.
Tłumaczenie własne.

26. AUGUST BORN²² DO MAGISTRATU

Dzierżawca teatru płockiego
August Born

Płock, dnia 10 V 1889

Do Magistratu miasta Płocka

Zgodnie z kontraktem zawartym z Rządem Gubernialnym Płockim jestem zobowiązany w bieżącym roku wyremontować teatr i znajdujący się w nim bufet. W czasie remontu mam zamiar przenieść bufet do przybudówki a obok od strony Wisły postawić na swój rachunek letni taras kryty płótnem.

W związku z powyższym mam zaszczyt prosić Magistrat o wykonanie ww. tarasu.

Born

AMP, syg. 10294 k. 122. Podanie w języku rosyjskim.
Tłumaczenie własne.

27. JÓZEF PUCHNIEWSKI²³ DO MAGISTRATU

Józef Puchniewski

Warszawa, dnia 10 września 1891

Warszawa

ul. Pl. Św. Aleksandra nr 13

Podanie

W związku z tym, że teatr miejscowy jest obecnie wolny, mam więc zamiar wynająć go na 50 teatralnych przedstawień wraz ze wszystkimi znajdującymi się w nim dekoracjami i salą widowiskową, bufetem, pomieszczeniami mieszkalnymi, jednym słowem cały budynek teatru. Za każde przedstawienie jestem gotów płacić Magistratowi opłatę w wysokości 6 rubli z góry, a z kolei jeśli po odbyciu 50 przedstawień uznam dla siebie za dogodną, wtedy i na czas dalszy wynajmę teatr na tych samych warunkach.

Mając na uwadze ogólny stan krytyczny teatru, jak również konieczność utrzymania przez mnie artystów liczę, że Magistrat zatwierdzi moją propozycję. Dlatego mam zaszczyt prosić Magistrat o wynajęcie mi płockiego teatru na warunkach j.w.

Józef Puchniewski

AMP, syg. 10294, k. 226. Podanie w języku rosyjskim.
tłumaczenie własne.

28. CZESŁAW JANOWSKI²⁴ DO RADCY

Dyrekcja Teatru Łódzkiego

Łódź, dnia 3 marca 1894

Szanowny Panie Radco

Proszę o łaskawą i natychmiastową odpowiedź czy teatr płocki będzie wolny w dniu 1 kwietnia, gdyż mam zamiar przed sezonem warszawskim dać kilka przedstawień w Płocku.

Z szacunkiem

Cz. Janowski

AMT, syg. 10294, k. 416. Podanie w języku rosyjskim.
tłumaczenie własne.

29. WŁADYSŁAW GŁOGER²⁵ DO MAGISTRATU W PŁOCKU

Dyrekcja Teatru Nowości

Warszawa

Upoważniam Pana Czapskiego do zawarcia kontraktu z Magistratem miasta Płocka o dzierżawę teatru poczynawszy od 1-go listopada 1895 roku do dnia 1-go marca 1896 roku, a zarazem do działania w moim imieniu u władzy miejscowej oraz załatwienia wszelkich interesów mojego teatru.

Władysław Głoger

Pieczęć:

Dyrekcja

Teatru Polskiego

Władysław Głoger

AMT, syg. 10294, k. 534.

30. CZESŁAW JANOWSKI DO MAGISTRATU

Czesław Janowski
Łódź
Agencja Kuriera Codziennego
Piotrkowska D. N° 46

Łódź, dnia 12 listopada 1896

Do
Magistratu miasta Płocka

Zwracam się z pokorną prośbą do Magistratu miasta Płocka, aby po zakończeniu remontu zechciał oddać mi w dzierżawę teatr z kontramarkarnią, ale bez bufetu, na sezon zimowy tego roku z opłatą od każdego przedstawienia po cenie, którą Magistrat ustanowi.

Mam także głęboką prośbę o szybką odpowiedź, na którą załączam znaczek wartości 80 kop.

Z głębokim poważaniem
Czesław Janowski
dyrektor łódzkiego teatru

AMT, syg. 10294, k. 561.

31. AKT NOTARIALNY DOTYCZĄCY GMACHU TEATRU PŁOCKIEGO

dz. hip. 4397
kol. 4 zes. 517

Płock, dnia 26 listopada 1928

Dnia 26 listopada 1928 roku w Księdze sporządzono następujący wniosek. Przede mną Eugeniuszem Płoskim, Notariuszem przy Sądzie Okręgowym w Płocku w Kancelarii mojej w mieście Płocku w gmachu tegoż sądu stawili się osobiście mi znani, do działań prawnych zdolni 1) Stefan Zbrożyna, Prezydent miasta Płocka i 2) Marian Lewandowski Ławnik Magistratu miasta Płocka, zamieszkali i zamieszkanie prawnie obierający w Płocku, działający w imieniu i na rzecz Gminy miasta Płocka, którzy powołując się na akta swe sporządzone w dniu dzisiejszym przed czyniącym Notariuszem w księdze hipotecznej nieruchomości w Płocku N° hip. 528 za NN° kol. 6 i 7 na zasadzie takowych zaprojektowali do wykazu hipotecznego księgi mniejszej treści następujące:

Dział III

Kol. gł. N. 2 Z powodu pożyczki Banku Gospodarstwa Krajowego w sumie 30 000 dolarów Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej w złocie zabezpieczonej pod N° 2 działu IV właściciel tej nieruchomości, aktem zeznanym w dniu 26 listopada 1928 roku, poddał się rygorom: a) że do czasu zupełnej spłaty całej sumy dłużnej z przynależnościami, nieruchomość ta nie może być sprzedana i oddawana w administrację poręczającą, a to pod skutkami nieważności względem Banku wbrew temu warunkowi zawartych aktów i umów oraz niezwłocznej i bez wezwania Banku wymagalności całej niemożnej jeszcze części pożyczki z przynależnościami, b) że w razie dochodzenia swych należności Banku Gospodarstwa Krajowego będzie miał prawo objąć tę na koszt gminy, w sekwestr w osobie przez siebie wskazanej. Zapisano na mocy aktu i wniosku z dnia 26 listopada 1928 r.

TEATR MIEJSKOWY W PŁOCKU.

TRUFA HENRYKA MOROZOWICZA.

W Czwartek 9 (22) Października 1903 r.

LUMINARZ

Satyra w 4-eh aktach oryginalna, napisana przez Stanisława Koźłowskiego,
autora „DJANY”, „TURNIEJU” i innych.

Grana w Warszawie z wielkim powodzeniem na scenie Teatru Rozmaitości.

OSOBY:

Seweryn Dugan, prezes	p. Morosowicz	Henryk Węgrzyn, tancerz	p. Neyer
Weronika, jego żona	p. Jagielska	Mim	p. Boguska
Tekla, ich córka	p. Głowacka	Karykatury	p. Nowicki
Lech, ich syn	p. Boguski	Wolfgang	p. Truskowski
Baron Zawacki	p. Kowalski	Łecki	p. Morski
Witwar, sekretarz	p. Hełcki	Fryma	p. Szybiński
August Lange, dyrektor banku	p. Albinowicz	Wojas	p. Jankowska
Jakub Maso, buchalter	p. Brokowski	Woksy	p. Lewicki
Kajetan Bekalski, radca	p. Jędrzejewski		

Reżysjer: Władysław Łoś

W SOBOTĘ, głosna sztuka Mosenthala p. t.

RODZINA ŻYDOWSKA.

CENY MIEJSC:

Łazo górnego AN 1 i 2	R. 1. 25	Krosna 2-gi rząd po	R. 1. 25	Krosna, ostatnie rzędy po	R. 1. 30
Parasole po	4	3-4 4-gi rząd po	1	Andeant 1 i 2-go rzędu po	30
Łazo parterowe AN 1 i 2	10	5-6 5-gi rząd po	5	ostatnie rzędy po	25
Parasole po	5	7-8 6-gi rząd po	7	balony	20
Krosna 1-gi rząd po	15	9-10 11-ty rząd po	10	Op. wstawić plan 20 kop.	

Bilety waznijsz nabywac można w cukierni W-go Ufnalewskiego, a w dzien przedstawienia od godziny 6 po południu w kasie teatru.

Początek punktualnie o godz. 8 wieczorem.

Afisz przedstawienia towarzystwa Henryka Morozowicza, Zbiory Muzeum Teatralnego w Warszawie.

Dział IV

Kol. gł. N° 2-30 000 dolarów w złocie. Trzydzieści tysięcy dolarów Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej w złocie tytułem pożyczki Banku Gospodarstwa Krajowego udzielonej w 7% gwarantowanych złotych amortyzowanych obligacjach tegoż Banku z roku 1928 oraz 6 000 (sześć tysięcy) dolarów Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej w złocie tytułem kaucji dla zabezpieczenia należitości Banku Gospodarstwa Krajowego, które by nie miały pierwszeństwa Hipotecznego równego z kapitałem dłużnym tudzież na pokrycie kosztów procesowych, egzekucyjnych obwończych itp. zabezpiecza się z mocy aktu zeznanego w dniu 26 listopada 1928 roku na tej nieruchomości na rzecz Banku Gospodarstwa Krajowego. (Dalej pisać z aktu sporządzonego w księdze hipotecznej nieruchomości miejskiej w Płocku N° hip. 528 za N° kol. 7 od słowa „Powyższą” na stronie 25 wierszem 11 od góry, do słowa „Wierzytelność” włącznie na stronie 30 wiersza 5 od góry z opuszczeniem następujących słów: „z tego aktu wynikające” na stronie 25 wiersza 8 od dołu „niniejszym” na stronie 26 wiersza 8 od góry i „z mocy niniejszego aktu” na stronie 26 wiersza 2 od dołu: „w niniejszym” na stronie 27 wiersza 3 od dołu i dodać (Do pożyczki tej odnoszą się rygory zapisane pod N° 2 działu III wykazu hipotecznego. Wpis powyższy zabezpiecza wyłącznie 7% gwarantowane złoto, amortyzowane obligacje Banku Gospodarstwa Krajowego z roku 1928. Pożyczka ta zabezpieczona jest w wykazach hipotecznych nieruchomości płockich NN° 14, 15, 100B, 199/200, 201, 280, 372A, 141A, 528. Zapisano na mocy jak wyżej Kol. zł. do N° 1. Czyni się wzmianka, że suma i ewikcja pod tym N° zapisane zabezpieczone są również i na współczesność nieruchomości płockiej N° 528 należącej do Gminy miasta Płocka.

Zapisano na mocy j.w.

Przeczytano, przyjęto i podpisano.

Za treść na rzecz hipoteki 1 zł 50 gr pobrano.

Stefan (jeden wyraz nieczytelny) Lewandowski

KH nr 79, s. 9.

PRZYPISY

- ¹ Hipolit Popiołek (13 III 1811 — 19 VII 1849) aktor, dyrektor teatru. W Płocku występował wraz ze swym zespołem w latach: 1841, 1842.
- ² Andrzej Moszyński (1797 lub 1801—30 XI 1858). W lipcu 1843 występował w Płocku w zespole Kajetana Nowińskiego. Z listu wynika że nie wszyscy aktorzy wyjechali z Nowińskim i na własną rękę grali w teatrze. Każdy zespół był zobowiązany do opłacenia w Kasie Miejskiej podatku od występów.
- ³ Kajetan Nowiński (1795—22 IV 1857) aktor, dyrektor teatru. W Płocku występował w 1843, 1844, 1848, 1850, 1851, 1852, 1853.
- ⁴ W celu przyciągnięcia większej ilości widzów do teatru w porze karnawału urządzano po spektaklu różnego rodzaju zabawy, między innymi maskarady. Młodzież szkolna miała oficjalnie wzbroniony wstęp do teatru, a tym bardziej na maskarady. Stąd surowa kara wobec antreprenera Nowińskiego.
- ⁵ Aktorzy, aby wystąpić na scenie, musieli uzyskać specjalne pozwolenie naczelnika Rządu Gubernialnego.
- ⁶ Karol Królikowski (1815 lub 1818—16 X 1872) aktor, reżyser, dyrektor teatru. W Płocku występował w 1845, 1854.
- ⁷ Oprócz aktorów zawodowych przyjeżdżali także do Płocka prezenterzy innego rodzaju sztuki: akrobaci, magicy, mimicy. Ekspozycje akrobatyczne ściągały zawsze liczną publiczność. W pierwszej połowie XIX wieku stanowiły nawet groźną konkurencję dla teatru.

- ⁸ Feliks Stobiński (21 II 1834—15 IV 1888) aktor, dyrektor teatru. W Płocku występował w latach: 1836, 1844, 1849, 1856, 1864, 1865.
- ⁹ Benefis — przedstawienie, z którego dochód przeznaczony był na rzecz jednego z członków zespołu. Tradycje beneficjów sięgają XVIII wieku. W Płocku natomiast najstarsza wzmianka na ten temat dotyczy aktorów Teatru Narodowego występujących tu w 1824. Według zwyczaju panującego w pierwszej połowie XIX wieku, aktor przed występem beneficjowym sam osobiście rozprowadzał bilety po domach. Bogumił Dawison, jeden z najslawniejszych w Europie aktorów polskiego pochodzenia, który w 1840 r. występował w Płocku, wspominał po latach, że musiał „zgodnie z tutejszym zwyczajem przez dwa dni zapraszać widzów w ich domach”. Zwyczaj ten został wyraźnie zakazany w Płocku przez władze miejscowe w 1850 r.
- ¹⁰ Ignacy Słowikowski (1811—18 XI 1882) aktor. W Płocku występował w zespole Jana Okońskiego. W dniu 16 kwietnia 1846 r. zwrócił się z prośbą do Magistratu o zezwolenie na odegranie przebywającej w Płocku grupie aktorów jednego widowiska w celu zdobycia funduszy potrzebnych na wyjazd. Por. «Pamiętnik Teatralny», 1974, z. 4, s. 543.
- ¹¹ Kazimierz Domachowski (1815—1 IV 1873) aktor. Nie ustalono z czyim zespołem występował w Płocku.
- ¹² Andrzej T. Chełchowski (30 XI 1802—16 II 1861) aktor, dyrektor teatru. Zarząd teatrem sprawiał wiele kłopotów władzom miejskim. Próbowano znaleźć stałego dzierżawcę. Dokument jest śladem tych poszukiwań.
- ¹³ Chełchowski w roku 1847 wprowadził w teatrze płockim stały abonament na przedstawienia.
- ¹⁴ Dokument dotyczy wykroczeń przeciwko cenzurze jakich dopuścił się nie znany nam antreprenier, występujący ze swym zespołem w Płocku. Repertuar podlegał ścisłemu nadzorowi cenzora, którego rolę w mieście prowincjonalnym pełnił gubernator.
- ¹⁵ Występy w teatrze płockim odbywały się głównie w sezonie zimowym, tj. od października do kwietnia. W innej porze teatr świecił pustkami.
- ¹⁶ Teodor Schmol (ok. 1827—28 I 1882) aktor, śpiewak.
- ¹⁷ W teatrze mieścił się bufet i olbrzymie piwnice, które były przeznaczone na magazyny.
- ¹⁸ W maju 1864 r. władze gubernialne w Płocku podjęły decyzję o konieczności przeprowadzenia remontu w teatrze. Prace zostały wykonane w sezonie letnim, a 8 XI tegoż roku został podpisany kontrakt na dzierżawę budynku między Prezydentem miasta a Józefem Gosiewskim, patronem trybunału płockiego. Kontrakt podpisano na okres dwunastu lat. Gosiewski nie wywiązywał się właściwie z obowiązków, nie płacił należności za dzierżawę i innych obowiązków. Wobec tego kontrakt zerwano i w marcu 1867 teatr płocki ponownie wrócił pod zarząd Magistratu.
- ¹⁹ Następną dzierżawę Magistrat podpisał na okres dwudziestu lat w roku 1871 z Juliuszem Wernerem i Albertem Wagnerem — kupcem i przemysłowcem.
- ²⁰ Jan Szymborski (1838 lub 1852—15 XII 1909) aktor, reżyser, dyrektor teatru. W Płocku występował w latach: 1886, 1887, 1888, 1891.
- ²¹ Albert Wagner zmarł w roku 1888. Jego syn Ferdynand zrzekł się sukcesji po ojcu.
- ²² August Born obywatel miasta Płocka został jednym z trzech administratorów teatru w okresie 1889—1891.
- ²³ Józef Puchniewski (1848—1 XI 1926) aktor, śpiewak, dyrektor teatru. W Płocku występował w latach: 1880, 1884, 1888, 1889, 1896. Nie wydzierżawił teatru płockiego.
- ²⁴ Czesław Janowski (1856—18 XII 1918) aktor, reżyser, dyrektor teatru. W Płocku występował w latach: 1900, 1901.
- ²⁵ Władysław Gloger (23 III 1853—2 VIII 1917) aktor, dyrektor teatru. W Płocku występował w roku 1896.